CIRCULATION: 2,000 Copies

Filipina Esperantisto

Organ of the Philippines Esperanto Association

Entered at Post Office at Manila as Second Class.

Vol. I, No. 6 JANUARY, 1908 20 centavos

Published by the Executive Committee of the Philippines Esperanto Association at McCullough Building : :

Adreso: P.O. Box 326 Manila

Annual Subscription ..... ₱ 2.00

Unu peso (₱1.00) egalvaloras 1026 spesojn

JARA ABONO—EKSTERLANDE: Ni akceptas deksep internaciajn respond-kuponojn.

NOTES AND COMMENT

Although our Association has made creditable progress since its inauguration last July it has made it under similar difficulties encountered more or less by every organization of like nature in its early stages. Besides which there has been the drawback of not having on hand text books during the first few months.

We have over four hundred members now and we dispose of two thousand copies of this paper each month and can daily notice the interest that is evinced in the language, not only in Manila but throughout the provinces.

One of the most pleasing features to report upon in this issue is the avidity with which the Filipino section of our membership is taking up the study.

We cannot help feeling optimistic with the outlook now, since it was never so bright as it is at present.

Nearly all the Esperanto journals have given notices of our progress and have shown a marked interest in the developments out here.

It is with heartfelt regret that we record the death of Mr. A. W. Fergusson, the well-beloved Executive Secretary of the Philippine Islands. The Cause of Esperanto, in its broader, humanitarian aspect, has lost hereby a sincere supporter.

The next meeting of the P. E. A. will be held about the middle of February, prior to the departure of Dr. Yemans, actual date will be sent to members later. The President, Mr. W. D. Smith, is expected back from Mindanao in time to participate.

Almost every city and town of importance in Europe, and elsewhere, has now an Esperantist Consul and Consulate (Konsuloj kaj Konsulejo.)

These Consulates act as a rendezvous for the members of the local societies in their respective cities as well as a welcome haven to traveling *samideanoj*.

It has been considered advisable to get an appointment of this nature made in Manila, for the purpose of having a regular meeting place for members between certain hours of the evening and a room where Esperanto periodicals will be on file and where a stranger can depend upon finding someone able to give particulars as to our organization.

Mr. I. Arnalot, the popular manager of the Hotel de France and one of our most enthusiastic propagandists, has been offered the appointment and has promised the use of one of his apartments as consulate and library, after the Carnival.

Fuller details as to the carrying out of this project will be given in our next issue.

Amongst the members who have been active in the interests of the Association and of whom no previous mention has been made are Mr. Luis Llanso, Mr. S. Garcia Roxas, and Mr. I. Arnalot.

Mr. Edgar McClellan of the Translating Division, Executive Bureau, has been elected President of a recently formed Esperanto group, Manila Esp. Soc. No. 3, which has been inaugurated through his efforts.

Mr. McClellan besides being an enthusiastic Esperantist is also a linguist and has a perfect knowledge of Spanish that enables him to teach through this medium. He has rallied to his assistance some enthusiastic Filipinos and at the second meeting of Esperanta Klubo N-ro 3 on the 27th inst. he had an attendance of nearly two hundred, all of whom desired to commence the study.

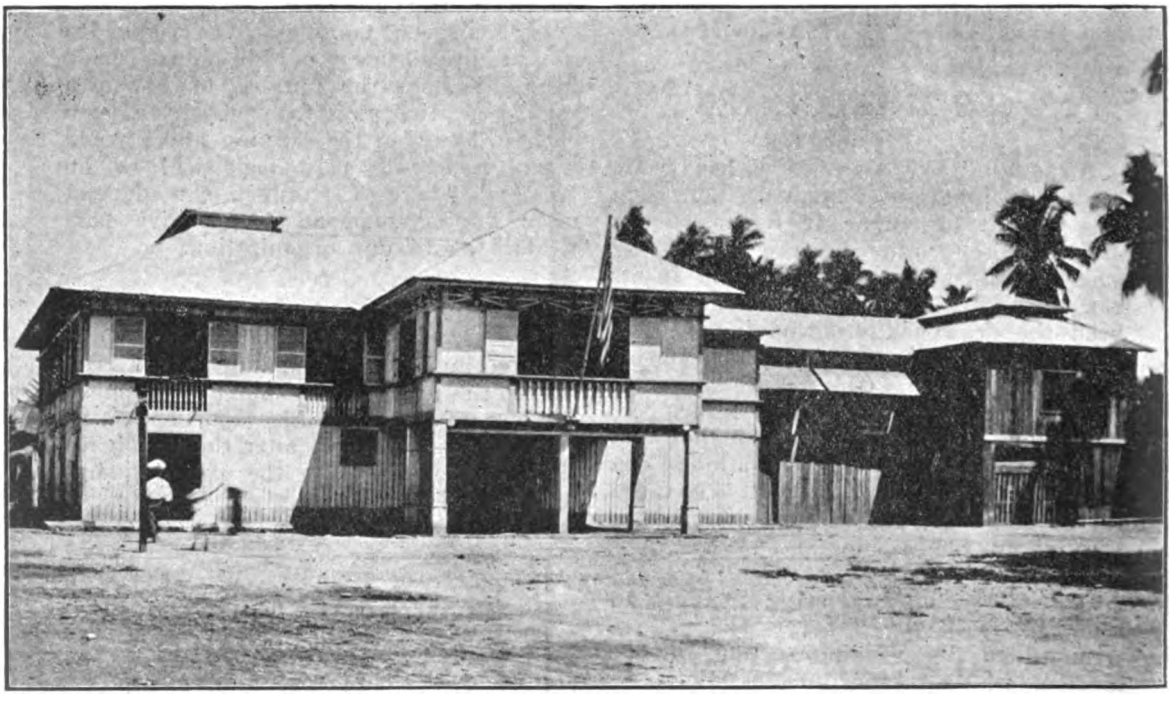
Digitized by Google

Ni intencas, post ne longatempe, malfermi en Manila Esperantan Oficejon, kie oni fovos trovi Esperantan literaturon, gazetojn, vortarojn, adresarojn, k. t. p., ĉiuspece. Estos tie, ankaŭ, konsulo efektive, ĝi estos ne sole por la profito de niaj anoj, sed, ankaŭ, vera konsulejo, same kiel kunvenejo, kie vojaĝantaj samideanoj povos esti certaj trovi tutkoran bonvenon. Tiu ĉi consulejo, konvenejo kaj oficejo sin trovos en la Hotel de Francia, Escolta (strato), kie nia inda mastro kaj samideano, S-ro Ignacio Arnalot, pruntedonos siajn plej bonajn penojn por esti helpema al la Esperantaro tutmonda.

(Ĉiuj gazetoj Esperantaj bonvolu represigi tiun ĉi informon.)

En tiu ĉi eldono aperas la portreto de S-ro Shuster, unu el niaj plej fervoraj samideanoj en tiu ĉi Insularo. S-ro Shuster ĵus verkis gravan artikolon pri Instruado Publika en la Filipinaj Insuloj, kiu baldaŭ aperos en "Tra la Mondo." Per tiu artikolo, oni vidos kiel grandega kaj rapidega jam estis la progresado, rilate al la edukado de la Filipinanaro kaj ĝia kapableco profiti per tiu.

Esperanto estas ŝatata tiele tie ŝi kiel bazo por akiri alilandaj lingvoj, ke estas intencata baldaŭ fondi kurson pri ĝi en la lernejoj publikaj, kiu kurso egalvaloros tiuj de Latino, Greko, Franco, Germano, k. c.

MODELA LERNEJO FILIPINUJA
Urbo; Zamboanga; Insulo: Mindanao

NUEVO GRUPO DE ESPERANTISTAS

El dia 5 del actual ha quedado constituido el Klubo Esperantista N-ro 3 adherido á la sociedad central *Filipina Esperanta Asocio.*

Forman la Junta Directiva de aquel grupo los siguientes:

Presidente, Mr. Edgar A. McClellan.
Vice-Presidente, Sr. Catalino P. de Leon.
Secretario, Sr. Hermenegildo Cruz.
Tesorera, Srta. Rita Vitan.

Este grupo ha nacido con grandes alientos de vida Dos semanas después de haber constituido, ya cuenta con más de cien adeptos, y el cual celebró una Junta el dia 26 del actual en el acreditado centro de enseñanza filipino *Liceo de Manila*, que es el más grande y bien montado de entre todos los que existen en Filipinas. En esta reunión, que consiguió un feliz éxito tomaron parte los señores McClellan, S. Garcia Roxas y H. Cruz y la Srta. Felicidad Zamora.

Este grupo también ha abierto desde hace dias clases nocturnas de Esperanto en el Liceo de Manila.

Les deseamos un feliz éxito.

Digitized by Google

VENONTA ELIRO DE D-RO YEMANS

D-ro H. W. Yemans, *hirurgiisto* en la armeo de l' Unigitaj Statoj, kiu prenis tiel eminentan parton ĉe la starigo de l' P.E.A., kaj en ĝia progresado, forlasos, post ne longatempe, la kampon de siaj laboradoj, por pasigi kelkajn monatojn en Eŭropo kaj Ameriko. Li intencas viziti mulatanj centrojn de l' Esperantistaro, inter aliaj Madrid, Geneva, Paris, London, New York kaj Boston, kaj devos esti la perilo por alkonduki nian Asocion en ankoraŭ pli intimajn intertilatojn kun niajn samideanojn tie.

DOKTORO H. W. YEMANS
Presidanto de l' Prepara Komitato por fondi la Filipina Esperanta Asocio, Julio, 1907.

D-ro Yemans jam estis pli ol sep paroj en la Insularo, kaj meritas sian bonegajnitan libertempon, kaj, kvankan ni ne povas ne bedaŭri lian foriron, de la vidpunkto de l' bonstato de nia Asocio, tamen ni gratulas lin, kaj tutkore deziras ke li havu "bonan vojaĝon."

Dr. H. W. Yemans, U. S. Army, who has taken such a prominent part both in the inauguration of the P. E. A. and its progress, is shortly leaving the scene of his labors for a vacation in Europe and America. He intends to visit several centers of the *Esperantistaro*, amongst others Madrid, Geneva, Paris, London, New York, and Boston, and should be the means of bringing our Association into still closer touch with our *samideanoj* over there.

Dr. Yemans has been more than seven years in the Philippines and deserves his well-earned holiday; and although we cannot but regret his departure from the standpoint of the Association's welfare, still we must congratulate him and heartily bid him an enjoyable trip.

ESPERANTO IN THE BELGIAN ARMY

OFFICIALLY ADOPTED AS A STUDY FOR OFFICERS

Generalo Leman, komandanto de la Milita Lernejo, en Bruselo, decidis ke paroladoj pri Esperanto estos organizataj dum la 6.a kaj 7.a de Januaro 1908 por la 69a kaj 70a promocioj de la Lernejo de Aplikado (artilleria kaj inĝeniera). Kurso de Esperanto estos organizata dum la monatoj de Februaro kaj Marto por la plej juna promocio de la Lernejo, la 71a.

La ĉeesto al la paroladoj kaj kurso estas deviga por ĉiuj oficiroj-lernantoj kaj dum la periodo de kurso, la aliaj lecionoj pri lingvoj estos provizore prokrastitaj. La paroladoj estos prezentataj de Sroj profesoroj komandanto E. J. Lefévre kaj leŭtenanto M. Cardinal: tiu ĉi instruos la 71an promocion. La Lernejo de Aplikado enhavas nur junajn oficirojn, jam sub-leŭtenantojn.

—*La Belga Sonorilo.*

Digitized by Google

PALABRAS ENTUSIASTAS DEL Dr. MAYOR

El Dr. Mayor, profesor de latin en la Universidad de Cambridge, en el día de la clausura del Congreso, dirigió al Dr. Zamenhof estas simpáticas y entusiastas palabras:

Solo una palabra á nuestro querido Maestro, lo que dijo Herder:

Neu und freier wird das Herz
Durch besiegte Leiden.

Lucha el corazón con más vigor, con más libertad
Contra la vencida confusión.

En estos días nosotros hemos presenciado milagros y más milagros. Milagro de la compasión porque por medio del paternal cuidado del Profesor Cart los ciegos, leen, ven, por los dedos, por los oidos.

Milagro de Jericó porque los muros de la desconfianza y de la recíproca incomprensibilidad se han caido y dividido por la potente voz de nuestro Josué, de nuestros Israelitas.

Milagro de Pentecostés porque los Partios, los Medios, Elamitas, Rusos, Franceses, Alemanes, Polacos, Daneses, Italianos, Suizos, Españoles, Americanos, Ingleses, etc., comprendiéndose los unos á los otros, reparando la desgracia de Babel, forman hoy un gran círculo familiar.

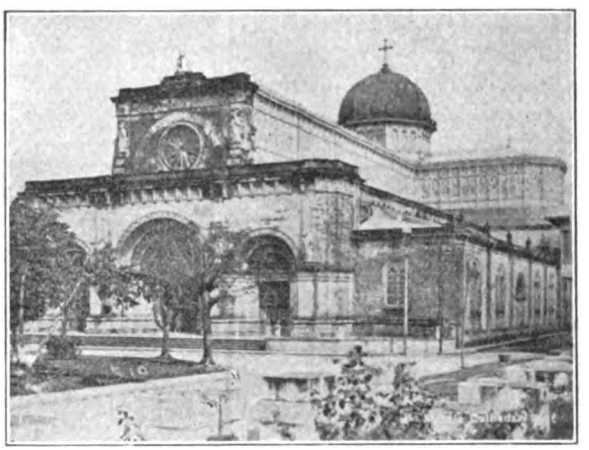
Aquí el poeta Ovidio no diría: Barbarus hic ego sum, quia non intelligor illi. Aquí yo soy bárbaro porque nadie me comprende.

No! porque después de algunas horas, teniendo en la mano una compendiada gramática de Esperanto, él diría satisfecho: Non sum barbarus hic: intelligor omnibus. Aquí yo no soy bárbaro porque todos me comprenden.

Por lo tanto, Viva! Crezca! Floresca el recién descubierto país esperantista, juntamente con su nuevo Cristobal Colón y con todos sus adeptos.

Vivat Esperantismus, crescat, floreat multos in annos!

Traducida del esperanto por S. García Roxas.

La Katedro Katolika — Manila F. I.

A FILIAL RAT

A gentleman walking out in the fields one evening perceived a large number of rats moving together in the same direction. He stood motionless, and the whole procession passed close to him.

Among the crowd he was astonished to see an old blind rat holding a piece of stick in its mouth, while another rat held the other end of it.

In this way the younger rat was leading its blind companion along to the place where the others were going.

FILA RATO

Unu sinjoro, promenante en la kampoj unu vespere, ekvidis grandan nombron da ratoj irantaj kune en la saman direkton. Li staris senmove, kaj la tuta procesio preteriris apud li.

Inter la amaso li estis surprizita vidi maljunan, blindan raton, tenantan peceon da ligno en sia buŝo, dum alia rato tenis la alian finon de ĝi.

Tiamaniere, la pli juna rato kondukadis sian blindan kunulon al la loko, kien la ceteraj iris.

—La Esp. Instruisto.

Cariño Filial de Una Rata

Paseando una tarde por el campo, un caballero notó un gran número de ratas moviéndose todas en una misma dirección. Permaneció quieto y la procesión entera pasó junto á él, quedando asombrado al ver entre aquella multitud una vieja rata ciega sosteniendo un pedazo de palo en la boca, mientras que otra rata tenía el otro extremo de él.

De esa forma la rata más jóven guiaba á su compañera ciega hacia el sitio donde iban las demás.

Digitized by Google

Letero de la Respektega Pastro G. M. Zwack, S.J.

(MANILA OBSERVATORIO)

pri la Utilega Vidigo de Esperanto

SPECIALE VERKITA POR LA FILIPINA ESPERANTISTO

MANILA CENTRA OBSERVATORIO

Manila, F. I., 13an Decembro, 1907.

AL D-RO H. W. YEMANS.

Kara Doktoro: Permisu al mi vin danki plej korege pro kelkaj publikaĵo pri Esperanto, kiujn mi ricevis antaŭhieraŭ.

Dio volu! ke mi—kompreneble en mia ofico kia pastro kaj Jesuito, ne kia Sekretario de la Vetera Oficejo—povus konverti ĉiujn nefidelulojn, skeptikulojn kaj pekulojn en modelajn Kristanojn, tiel facile kiel mi mem estis konvertita de malkredulo je artefarita lingvo en fervoran aliĝanton de *D-ro Esperanto*.

Estas malfacile kompreni, kial iu, kiu deziras—aŭ estas igata—sekvi la spiritan progresadon de la mondo, aŭ kiu sin okupas pri industriaj au komerciaj profesioj je grado pli granda ol (respektive) fleki malnovajn ŝuojn, aŭ vendi du kilojn da sukero kaj kvin metrojn da kalikoto al la edzino de la vilaĝa forĝisto, refuzus ellerni la "Internacian Helpan Lingvon:"—kvankam, eĉ por la butikisto je ĉiuspecaj komercajoj, en la plejgranda nombro da urbetoj, hejme (t. e. en mia lando, Germanujo), ia lingvo internacia povus ne malprofiti: kondiĉe ke, siaj Germanaj, Hungraj, Polaj, Skandinavaj kaj ceteraj klientoj konu ĝin, simile.

La sola lingvo kiu povus esti konsiderata, elektante ian idiomon internacian de inter la nature elvolvitaj lingvoj, estas la Angla. La Latina lingvo estis la perilo de internacia interrilato en preteririntaj aĝoj: sed remeti ĝin en tiun lokon de honoro, estas ia tasko senespera, kia la atenco rekonduki la estintecon. Tamen, la Angla lingvo estas malfacila ellerni, eĉ por tiuj de Tutona (Germana) deveno, kaj por tiuj de deveno Latina, ĝi prezentas malfacilecojn kiuj estas, preskaŭ, nevenkeblaj.

Alliflanke, ne povas esti pretendate, ke ia lingvo internacia estas nura lukso. Ĉar la nacioj estas kondukataj en pliintiman kontakton, komuna idiomo fariĝas, pli kaj pli, ega neceseco. Por ilustri tiun ĉi aferon, ni prenu la situacion de l'astronomiisto: La du plejgravaj publikaĵoj periodaj kiuj kovras tiun ĉi kampon, estas

OBSERVATORIO CENTRAL DE MANILA

Manila, I. F., 13 de Dic., 1907.

DR. H. W. YEMANS:

Querido Doctor: Permítame le agradezca muy de corazón las varias publicaciones sobre el Esperanto que recibí anteayer.

Quisiera Dios que yo—por supuesto en mi capacidad de sacerdote y Jesuita, no como Secretario de la Oficina Meteorológica—pudiese convertir con tanta facilidad todos los infieles, excépticos y pecadores en cristianos modelos, como yo he sido convertido de incrédulo en lenguas artificiales en ardiente discípulo del *Dr. Esperanto*.

Difícil es comprender cómo cualquiera que desee—ó haya de—seguir el progreso intelectual del mundo, ó se dedique á negocios industriales ó comerciales en escala algo mayor que remendar zapatos viejos, ó vender 2 kilos de azúcar y 5 metros de indiana á la mujer del herrero de la villa, se niegue á aprender el "Lenguage auxiliar Internacional:"—por más que aún á un tendero universal, en las más de las ciudades pequeñas de mi país (Alemania), un lenguage internacional no le vendría mal en casa, con tal que sus parroquianos alemanes, húngaros, polacos, escandinavos, etc., etc. lo supiesen también.

La única lengua que podría tenerse en cuenta al escoger un idioma internacional de entre los lenguages naturalmente desarrollados es el inglés. El latín fué el medio de comunicación entre las naciones en edades pasadas; más restablecerlo á su puesto de honor es tarea tan desesperada, como el intentar que lo pasado vuelva atrás!—El inglés empero, difícil de aprender aún para los de orígen teutónico, á los de raza latina ofrece dificultades casi insuperables.

Por otra parte, no se puede alegar ser de mero lujo un lenguage internacional. A medida que las naciones ván estrechando más y más sus relaciones, se impone con más urgencia la necesidad de un idioma común. Por vía de ilustración, fijémonos por un momento en la posición de un astrónomo. Las dos publicaciones periódicas de más monta que cubren su campo

Digitized by Google

la "Astronomische Nachrichten," publikigata en Germanujo, kaj la "Astrophysical Journal," publikigata en la Unigitaj Statoj. Rilate al tiu: Se verkisto demandas al la redaktoro, antaŭe, en kia lingvo li deziras ke la artikolon estu skribota, tiu estos sciigata, ke la Angla estos plejbonvena, kvankam la verko estus akceptota, Angle, France, Germane, Itale, Hispane au Latine, kaj publikigota en la originala lingvo. Ĉu estas rezone, esperi ke ia astronomiisto povu legi ĉiujn, tiujn ĉi lingvojn. Tamen, tiom longe, kiel ne ekzistas ia lingvo internacia, ne estas kontentiganta rimedo. Verkoj por la "Astrophysical Journal" povas esti skribotaj en *ia* lingvo: tamen, escepte se, ke oni esprimu la deziron male, ili estos tradukita Anglen. Per tio ĉi, la enhavoj de tiu ĉi plejgrava gazeto fariĝas alireblajmi kredasal la plimulto da astronomiistoj: tamen, ne tute al ĉiuj. Plue,—parolante ĝenerale de tradukoj, sen ia referenco al la gazeto citita—je 95 kazoj el 100, la traduko ne estas egala al la originalo. Traduko perfekta postulas ke la tradukanto havu perfektan majstrecon pri ambaŭ lingvoj, kaj, ankaŭ, plenegan sciadon pri la temo traktata: escepteke, efektive, tiu ĉi estu romaneco.

Se ni turnas al la intersanĝoj, ni trovos la aferojn grandege plimalbonajn. Tie ĉi, ne trovos no sole la lingvojn jam citita jn, sed multegon da aliajn. Malgraŭ ĉio, homo, kiu konas la Anglan, Francan kaj Germanan lingvojn, povas ekscii la sencon de l'plimulto da artikoloj skribitaj en ia el la lingvoj de Germana au Latina devenoesceptinte, kompreneble, la amuzigajn, se eĉ ne plimalbonajn, malkompreniĝojn. Tamen, jarlibroj kaj raportoj en la Rusa aŭ la Japana lingvo, nepre sin pruvas ekster la kompreneco de 99% da sciencistoj. Estas vere, ke oni ne devas estitimigata per ia tituloj de libroj en iu el tiuj ĉi lingvoj: malfermante la volumon, le trvos la plimultan parton en konataj lingvoj. Sed, simile al ĉia regulo, tio ĉi havas, ankaŭ, siajn esceptojn.

Tial, ŝajnus, ke ĉiu homo, kies profesio au emoj lin kondukas en kontakton kun la pensoj aŭ aferoj de homoj vivantaj ekster la limoj de tiu malgranda parto de la eta planedo kiun ni enloĝas, devus saluti, kun raveco, la klopodojn kiujn ni faras pri la enkonduko de helpa lingvo internacia, kiu, per sia vera simpleco, kaj sekvanta facileco ellerni gin forigas ĉian senkulpigon pri skribi en ia lingvo kompreciéntífico, son "Astronomische Nachrichten," que sale en Alemania, y "Astrophysical Journal," que vé la luz pública en Estados Unidos. Con respecto á la primera, si un contribuyente pide de antemano al editor en qué lengua desea se escriba el artículo, se le dirá, que en inglés será preferido, si bien el trabajo sería aceptado en inglés, francés, alemán, italiano, español ó latín, y publicado en la lengua original. Es justo pedir de un astrónomo que sepa todas estas lenguas? Sin embargo, mientras no exista una lengua internacional, no hay que esperar solución satisfactoria. Correspondencias al "Astrophysical Journal" pueden ser escritas en *cualquier* lengua; más á no ser que el autor manifieste deseo en contra, se traducirán al inglés. Así es como se hacen accesibles las materias de esta revista tan importante á la mayoría, creo, de los astrónomos, más de ningún modo á todos. Además, hablándose de traducciones en general, sin hacer referencia á la publicación mencionada,—en el 95 por ciento de los casos la traducción resulta inferior al original. Una traducción acabada requiere que el traductor domine perfectamente las dos lenguas respectivas y además tenga un profundo conocimiento de la materia, á no ser que se trate de una ficción.

Si consideramos ahora el cambio de publicaciones, nos hallaremos con dificultades todavía mayores. Se nos presentan aquí no solo las lenguas ya mencionadas, sino una hueste de muchas otras. Después de todo, un hombre que sabe inglés, francés y alemán puede sacar el sentido de muchísimos artículos escritos en cualquiera de las lenguas germánicas ó latinas, aunque, por supuesto, con peligro de incurrir en falsas interpretaciones. Pero los Anuarios y los "Reports" en ruso ó japonés son á la verdad sobre el alcance de un 99% de los hombres científicos. Es cierto que no debe uno asustarse por el título de un libro en una de estas lenguas: al abrirlo encontrará comúnmente la mayor parte de su contenido en lenguas conocidas. Pero, como toda regla, también esa tiene sus excepciones.

Por consiguiente parece que todo hombre, cuya vocación ó inclinaciones le pongan en contacto con los adelantos intelectuales ó materiales de gente que vive más allá de los límites de la reducida porción del pequeñísimo planeta que habitamos, debería saludar con gozo los esfuerzos hechos para introducir una lengua auxiliar internacional, la cual, por su misma sencillez y facilidad consiguiente de aprenderse, echa por tierra las excusas de escribir en

Digitized by Google

nebla de la, kompare, plimalmulto: tamen, mistero por la ega plimulto da idoj de Adamo.

Tre sincere via,

GEORGE M. ZWACK, S. J.,
Sekretario, Vetera Oficejo.

(Angle-Esperanten H. W. Y.)

una lengua inteligible relativamente á pocos, pero que es un misterio para la extensa mayoría de los hijos de Adán.

De V. muy atento servidor,

GEORGE M. ZWACK, S. J.
Secretario, Oficina Meteorológica.

Culion (Kulion) Leprula Kolonio

De la Direktoro de Sanado por la Filipina Insularo

Estas malsame kalkulate, ke ĉeestas en la Insularo Filipina, inter tri-kaj kvarmil lepruloj. Por ke la ceteraj estu protektataj kontraŭ la danĝero esti infektotaj per tiu ĉi nauziga malsano, kaj por provizi al la malfeliĉuloj konvenajn loĝejojn kaj ĉirkaŭajojn, ne citi la plibonan okazon por kuraciĝi, au ec resaniĝi, kiun ili tiamaniere havos, estis sage decidite de la insulara estraro, kolekti ilin en unu lokon, por kiu celo la insulo Kulion estis elektita, kie logejoj estas jam konstruitaj por loĝigi milon da la tiel malĝoigituloj. La konstruado de pli loĝejoj estas nune je aktiva progreso, kaj estos daŭrigata ĝis estos sufiĉa spaco tie por ĉiuj lepruloj en la insularo.

Tiamaniere kolektigitaj, ili estos multe pl feliĉaj kaj plibone zorgataj, ol se ili restadus en siaj propraj domoj: tio estas, la pligranda nombro el ili estos tiaj, ĉar, krom la fizika malĝojigeco, la plimulto el ili estas finance malriĉaj, kaj estas, sekve, nepovaj havigi por si men tiajn necesegajojn kaj komfortajojn, kiujn ĉiuj devas povi posedi. Plue, la geparencoj de la malfeliĉuloj estos malŝarĝataj pri iliaj zorgo kaj subtenado kiujn la plimulto da tiuj povus tiel malbone porti.

Sed, tio kio estas de tioma, se eĉ ne de pligranda graveco, estas lo okazo, je multaj kazoj, plibonigi, se eĉ ne haltigi la progresadon de la malsano, ĉar tiuj kiuj havas la zorgon pri la sanado, ne mankis klopodi ke provizo estu farata por plenumi la necesecojn de la anoj de la kolonio; sekve, elektis la plej kompetentajn kuracistojn atingeblajn por kuraci kaj esplori tiun ĉi, ĝis nun, necedanta malsano.

Tia nauziga kia estas la malsano, tio parolas volumojn por la homa humaneco kontraŭ la homo, ke ne mankas tiujn, kiuj estas tiel forgesemaj pri si mem, kaj tiel pripensemajn pri la ceteraj, ke ili sentime dediĉas sian vivon al la plibonigo de la sorto de tiuj ĉi malfeliĉuloj. Pastro Damien starigis ekzemplon da sindonemeco kaj neegoism antaŭ la mondo, kiun la fratinoj de almozo, pastroj kaj ceteraj, kiuj flegas kaj zorgas pri sia zorgataro ĉe Kulion tiel fidele, sekvas.

Tamen, ĉio ne estas malfeliĉeco kaj mallumeco ĉe Kulion, kiel montras la ilustrajoj de la muzikestraro kaj unu el la ĉambroj en la malsanulejo, kiuj vidajoj elmontras kiel komforte, eĉ se simple, la anoj de la kolonio estas loĝigataj.

Per komfortaj loĝejoj, bona kaj sufiĉa nutrajo, kaj okazoj por en-kaj eksterdomaj okupoj, konvena prizorgo kaj flego kiam senpovajn, la nubo da mallumeco kiu pendiĝas supre la ekzilituloj estas levata kaj arĝentigata tiom, kiom zorgplena priamo povas fari.

Afero grava, rilate al tio ĉi, estas tiu de perilo de komunikado por la lepruloj, ĉar ili estas kolektitaj de multaj gentoj, koi parolas multajn kaj malsamajn lingvojn kaj dialektojn. Jen estas, kie Esperanto povus ludi sian intencitan rolon je la plejbona profito, kaj tie ĉi estas donata, ankaŭ, okazo por la almozemaj Esperantistaro, efektivi agon de vera homano, provizante tiujn ĉi malfeliĉulojn je iloj por akiri nian karan lingvon, per donacoj da Esperantaj libroj instruaj, bildaroj kaj literaturo. Tiaj donacojn estos plenzorge sendataj al la ekziliktuloj, se oni sendos ilin al nia asocio.

Tradukita Esperanten de H. W. Y.

CULION, FILIPINAJ INSULOJ

La plej granda parto de la tutmonda Esperanta novajo estas ĝojiga kaj eĉ gaja. Pri kunvenoj, vespermanĝoj, vizitoj, Esperanto donas al ni nur plezurojn, kunigante naciojn kaj nacianojn. Estas do tre malĝoijige, kiam oni legas pri la lepruloj, kiujn terura kaj neevitebla sorto apartigas de iliaj kunhomoj per ne transpasebla barilo; kaj por ĉiam. El ĉiuj libroj iam eldonitaj pri la stato de tiuj malfeliĉuloj, *La Fundo de l' Mizero*, de la pola aŭtoro, Sieroševski, estas unu la plej korpremanta. Ni legas kun kompato en la *Cablenews*, ke lernejo por Esperanto troviĝas en la leprulejo en Culion, al kiu loko iras la lepruloj el multaj el la insuloj, kie oni parolas diversajn lingvojn kaj, kompreneble, estas pli facile lerni Esperanton por ilia interkomunikiĝo, ol ĉies naciajn lingvojn.—*"British Esperantist"*

Digitized by Google

PRAKTIKA METODO POR AKIRI LINGVOJN

Por Komisario W. Cameron Forbes

Ministro de Komerco kaj Polico de la Filipina Insularo

Speciale verkita por la Filipina Esperantisto

DEPARTAMENTO DE KOMERCO KAJ POLICO

Manila, F. I., 14ª Decembro, 1907.

Mia Kara Sinjoro:—Mia ideoj pri la plej bona metodo ellerni ian alilandan lingvon estas kiel sekvas: La sistemo estus plej bone konvena por tiuj, kiuj volas sin apliki dum mallonga daŭro da tempo, ni diru, du semajnojn da ega aplikado, al la celo ellerni ian alilandan lingvon, kaj postulas zorgplene preparitan tekstolobron por tiu ĉi celo. Ĝi estas fundita, teorie, sur duobligo de la rapideco je kiu infano ellernas ian lingvon, metante, artefarite, antaŭ la plenkreskulo, la samajn kondiĉojn kiujn oni metas antaŭ la infano. Ĝi estas fundita, ankaŭ, sur la ideo, ke la plimulto de malkleraj kamparanoj antaŭeniras tra sia vivado per tuta vortareto da ne pli ol du mil vortoj, kaj, ke tiu nombro da vortoj povas esti akirataj de iu, kiu posedas rezonan inteligentecon, en la daŭro de tre mallonga periodo da tempo; supozite, ke la kondiĉoj estu tiaj, kiaj faras la akiron daura.

Tiuj ĉi vortoj, laŭ tiu ĉi sistemo, estus dividitaj en tri klasojn. La unua devas esti absolute ellernitaj, kaj per "ellernitaj" mi intencas, ke ĉiu vorto devas esti konita tiel bone, ke la aŭdanto komprenu ĉian nuancon de significo, kiu alligas al ĝi; devas koni ĝian ekvivalenton, Angle, tuj kiam vidata, kaj, vidante la vorton, Angle, aŭ, pli ĝuste, en sia propra lingvo, devus povi tuj esprimi la ĝustan ekvivalenton, novalingve.

La dua klaso estas tiuj vortoj, kiujn oni povas traduki tuj, kiam vidataj en la novan lingvon, kaj povas memorigi ilian ekvivalenton pli-mal pli-precize, per peno de l'memoro, kiam vidataj, Angle.

La tria klaso estas tiuj vortoj, kiujn one studis—ni devas posedi ĝeneralan sciadon pri tio, kion ili signifas, kvankam tiu povu esti iomete nepreciza.

La plano estus, enmeti en la unuan klason, tiujn vortojn plej uzataj; tiuj, kiujn oni

DEPARTAMENTO DE COMERCIO Y POLICIA

Manila, I. F., 14 de Diciembre, 1907.

Muy Sr. Mio:—Mis ideas con respecto al mejor método para aprender un idioma, son las siguientes: El sistema de estudio de que voy á hablar mejor convendría á los que están dispuestos á dedicarse á él con suma aplicación por un breve período de tiempo, digamos dos semanas, con el propósito de aprender un idioma, y necesitaría un libro de texto esmeradamente compuesto para este objeto. Este sistema se funda teóricamente en duplicar la rapidez con que un niño aprende un idioma, por medio de colocar al adulto artificialmente en las mismas condiciones en que naturalmente se encuentra el niño: se apoya en la idea de que los más ignorantes campesinos se acomodan bastante bien durante el curso de su vida con un vocabulario que no excede de 2,000 palabras, y de que semejante vocabulario puede adquirirse en muy breve plazo por una persona de aún mediana inteligencia, con tal que existan las condiciones necesarias para que su adquisición sea de carácter permanente.

Según el sistema indicado, estas palabras se repartirían en tres categorías: la primera categoría incluye las que han de aprenderse á fondo, es decir, que deberían saberse tan bien que el estudiante comprendiese todos los matices de su significado: debería saber dar enseguida al oirlas su exacto equivalente en inglés, y al encontrar las mismas palabras en este idioma, ó mejor dicho, en el suyo propio, debería poder expresar inmediatamente sus exactos equivalentes en el nuevo.

La segunda categoría abarca las palabras que se pueden traducir inmediatamente al verlas en el idioma extranjero y que pueden traer á la memoria con más ó menos claridad su equivalente en inglés.

La tercera categoría se compone de las palabras que se han estudiado, de cuyo significado se debería tener un conocimiento general, aunque algo indefinido.

El sistema propuesto requiere que se coloquen en la primera categoría las palabras

Digitized by Google

vidas, legas au aŭdas plej ofte. La dua klaso konsistus el la apudaj plej uzataj vortoj, kaj la tria klaso, el la vortoj kies uzo estas pli-mal-pli okaza.

Elektinte lian vortareton (ne ekscedanta 2,000 vortojn), la studanto devas severege malallasi ĉiujn aliajn vortojn, kaj limigi sin al la legado, parolado, skribado kaj pensado de tiuj frazoj, kiuj ne eliras el la vortareto, kaj devas daurigi la laborno pri ĝi, ĝis li estos fixinta la signifon de ĉiuj, tiuj vortoj, kune kun malgranda sciado pri gramatiko kaj elparolado, kiujn li devas posedi por diri simplajn aferojn, tiel firme en sian memoron, ke faŭgas pli facile ol malmalfacile por li, uzi la lingvon. La vortoj elektitaj por tiu ĉi vortareto, devas esti tiuj kunigitaj kun la senperaj necesecoj de l'vivado; tiaj, kiaj ordonoj al servistoj, demandoj kaj respondoj por vojaĝi, kaj, se la lingvo estos lernita por celo definita, tia, kia por veturi per aŭtomobilo, negoca vojaĝiro, k. t. p., speciala vortareto povus esti, tre konvene, aldonita, por ke oni posedu sian komencan sciadon pri la lingvo je tia formo, kiel ĝi pruntdonos sin al la uzo al kiu oni volus meti ĝin. Kredeble estas, ke infanaraj fabeloj farus la plj bonajn legajojn, kaj la plej bonajn tekstolibrojn por tiu ĉi celo, ĉar, infanaraj tekstolibroj estas kutime konvenete inteligente planitaj, por trafi la ĝeneralajn kaj oftajn necesecojn de l' vivado de infano.

Zorgplena analizo de ia libro, farita por la celo determini kiaj vortoj estas plej uzataj, montros, ke, kompare, malgranda vortareto donos okdek porcenton de vortoj de l' libro, kaj dudek porcento estas dismetita tra ega vortareto. Estas inter kvindek okdek mil vortoj en la Angla lingvo. Tre malmultaj homoj uzas pli ol dek mil, kaj estas duboplene, se en ilia parolado pri la necesecoj de l' vivado, tago post tago, pli ol du mil vortoj estas uzataj. Estas, tial, bredeble, ke okdek porcento de l' vortoj uzataj de iu homo, troviĝos en la dumila vortareto, kaj ne pli ol dudek porcento dissemita tra la ceteraj de l' ok mil vortoj, kiujn li, eble, uzas. Tio ĉi rilatas al la eksterorde bonedukitaj homoj. La plimulto da homoj ne atingas tiom da vortoj. El tiu ĉi okdek porcento da vorde mayor uso, las que se encuentran con más frecuencia: en la segunda, la serie de palabras menos usuales; y en la tercera, las de uso más ó menos accidental.

Habiendo escogido su vocabulario (que no ha de exceder de 2,000 palabras) el estudiante debería rigurosamente excluir toda otra palabra y limitarse á leer, hablar, escribir y pensar frases que no salgan de ese vocabulario, y debería continuar trabajando en él hasta que haya logrado fijar en la memoria la significación de todas esas palabras, mediante el uso del limitado conocimiento de gramática y pronunciación que tenga para poder decir cosas sencillas, y hasta que haya llegado á serle fácil valerse de la lengua sin tener que hacer esfuerzo alguno.

Las palabras escogidas para este vocabulario deberían ser aquellas que tienen relación con las inmediatas necesidades de la vida, las órdenes á los criados, preguntas y contestaciones para un viaje, y si la lengua se ha de aprender para un fin determinado, tales como viaje en automóbil ó para asuntos de comercio, etc., un vocabulario especial se podría añadir adecuadamente á fin de poseer de tal modo los primeros conocimientos de la lengua, que conduzcan convenientemente al uso que se le dé. Probablemente los cuentos de niños serán la mejor lectura y el mejor libro de texto, puesto que los libros de texto de los niños están en general inteligentemente redactados para dar con las usuales y frecuentes contingencias de la vida de un niño.

Un cuidadoso análisis de cualquier libro, hecho con el fin de determinar qué clase de palabras son las más usadas demostrará que un vocabulario comparativamente reducido dará un ochenta por ciento de las palabras del libro, y que un veinte por ciento se halla esparcido en un enorme vocabulario. Hay de cincuenta á ochenta mil palabras en la lengua inglesa. Muy poca es la gente que use más de diez mil y es de dudar si en las conversaciones que de día en día tienen lugar sobre las necesidades de la vida se usan más de dos mil palabras. Es probable por lo tanto que un ochenta por ciento de las palabras que se usan por cualquier persona se encontrará en su vocabulario de dos mil palabras, y no más de un veinte por ciento esparcido en el resto de las 8,000 palabras que probablemente usarán. Esto se refiere á la gente extraordinariamente bien educada. La mayoría de la gente no llega á cosa que se parezca á semejante número de palabars. De este ochenta por ciento de palabras, las

Digitized by Google

toj, la konjunkcioj, prepozicioj kaj pronomoj estos la plimulto, kaj analizo de l' ordigo montros, sekve, ke la unua klaso entenas ĉiujn konjunciojn, la plimulton da prepozicioj, ĉiujn pronomojn, la plej uzatajn formojn de l' helpaj verboj, considerindan nombron da adverboj, kaj tre malgrandan nombron da adjektivoj kaj verboj, ne ekscedanta, kredeble, sepdek kvin el ĉiu speco: tuteco da inter kvinkaj ses-cent vortoj. La dua klaso entenos kelkajn de l' malpli uzataj prepozicioj, alterativajn, aŭ malpli uzatajn, formojn de l' pronomoj, grandan nombron da adverboj kaj zorgplene eletitan nombron da adjektivoj, verboj kaj substantivoj. La tria klaso entenos la reston de l' vortareto, kunmetita, pleje, el substantivoj, kune kun kelkaj verboj. La kurso estos, tial, jene, ĉiutaga laboro postulanta dek horojn da ega aplikado:

Unua tago: Ellernu la alfebeton, elparoladon, ĝeneralajn regulojn kaj strangecojn, kaj ellernu, parkere, kvincent vortojn:

Dua tago: Revidu, plene, la laboron de l' unua tago, kaj, poste, daŭri per traktalo pri la strukturo de frazoj, lakonjugacio de l' regulaj verboj, konjugacio de l' helpaj verboj, elektaro de regulaj verboj, la elektaro konsistanta el tiuj plej uzataj, tiaj, kiaj "iri," "veni," k. c., kaj la numeroj:

Tria tago: Tiu ĉi tago devas komenci per revido de l' antaŭirintaj du tagoj, kune kun zorgplena kaj plenega rediro de l' vortareto lernita. Tiun ĉi tagon, la lernanto devas dediĉi, precipe, al la vortareto de l' dua klaso:

Kvara tago: Revido, kiel antaŭe, de la trigata studo, kune kun speciala emfazo sur la akurateteon pri kiu estis akirinta la vortareton de l' unua klaso, kaj plu studo pri adjektivoj, prenanta la komparativojn, deklinacion de l' substantivoj k. t. p.:

Kvina tago: Tiu ĉi tago povus esti dediĉata, alkonvene, post revido de l' studo de ĉiuj antaŭirintaj tagoj, al la vortoj de l' tria klaso. Tiuj ĉi nombros preskaŭ milon. En tiu ĉi tago, analizo de radikoj estus tre profita, por trovi se estus ia serio da strategiaj radikoj, kiu helpus akiri specialajn klasojn da vortoj. Tiu ĉi troviĝos helpa por lerni facilan

conjunciones, preposiciones y pronombres constituyen la mayoría; y por lo tanto un análisis de la clasificación demostrará que la primera clase comprenderá todas las conjunciones y la mayoría de las preposiciones, todos los pronombres, las formas más usuales de los verbos auxiliares, un considerable número de adverbios y un número reducido de adjetivos y verbos, que no excederán probablemente de setenta y cinco cada uno, un total de cinco á seiscientas palabras. La segunda clase comprenderá algunas de las preposiciones más usadas, pronombres alternativos ó menos usados, un gran número de adverbios y un escogido número de adjetivos, verbos y nombres sustantivos.

La tercera clase comprenderá el resto del vocabulario, compuesto en su mayor parte de sustantivos y algunos verbos. El curso de estudio sería por lo tanto el siguiente, teniendo en cuenta que la duración de cada día de trabajo ha de ser de ocho horas de intensa aplicación:

Primer día. Aprender el alfabeto, pronunciación, reglas generales y particularidades características, y aprender de memoria quinientas palabras.

Segundo día. Revisar por completo el trabajo del primer día y luego proceder á tratar la estructura de las oraciones, la conjugación de los verbos regulares, conjugación de verbos auxiliares, una selección de verbos irregulares, debiéndose escoger los más usados, tales como "ir," "venir," etc., y los numerales.

Tercer día. El día debe comenzar con la revista del trabajo de los dos días precedentes, recitando de memoria con cuidado y por completo el vocabulario aprendido. Este día debe principalmente dedicar el estudiante al vocabulario de la segunda clase.

Cuarto día. Revisar como anteriormente lo aprendido en los tres días precedentes de estudio con atención especial respecto á la exactitud con que se ha adquirido el primer vocabulario y además estudiar la comparación de los adjetivos, la declinación de los sustantivos, etc.

Quinto día. Este día se podría dedicar muy bien después de haber revisado lo aprendido en los días anteriores, á aprender las palabras de la tercera clase, cuyo número alcanzará casi un millar. En este día, un análisis de las raíces sería muy conveniente á fin de ver si hay algunas series de raíces estratégicas que ayudarían á conocer el significado de algunas clases de palabras. Esto resultaría ser una ayuda en el estudio y un método fácil de fijar

Digitized by Google

manieron por fixi la vorton en la memoron, kaj, generale, helpi kurigi la fadenojn de kośmo tra la lingvo.

Sesa tago: Tiu ĉi tago entenos la kutiman revidon, pasanta de tago al tago, kaj donanta specialan atenton al la vortareto de l' tria klaso.

Per tio ĉi, unu semajno da studo finiĝas, kaj antaŭ supozas egan aplikadon, nedividitan atenton kaj necesan ripetadon. En ĉiu, tiu ĉi laboro, la lego devas esti farata laŭtvoĉe, kaj la vortoj, unufoje lernitaj, elparolotaj, lautvoĉe. Tio ĉi servos tri celojn: ĝi donos al la memoro, krom la videblan kunligon inter la vorto kaj ĝia signifo, familiarecon de l' voĉo, kaj la manieron formi vortojn en la buŝo, kaj, ankaŭ, oni tiele kutimigas sin al la sono de la samaj.

La sepa tago devus esti plene senlabora, sen ia rilato, ia speca, al la laboro de l'— antaŭirinta semajno. Ĝi povus esti plejbone uzata je ekzerco, eksterdoma laboreto, kaj lego de romanoj.

Oni, nun, jam faris la tutan studon, kiun la temo postulas, kaj la sekvontaj ses tagoj devas esti elspezataj en laŭtvoĉa lego au interparolo kun iu, kiu konas la lingvon. Oni devus legi el la tekstolibroj elektitaj, per uzo, sole, de tiuj vortoj jam ellernitaj, per lego de fabeloj, interparolado, dialogoj kaj katalogo da demandoj kaj respondoj. La lernato devus en la daŭro de l' tago, esti leginta, aŭditnta kaj uzinta ciujn vortojn de l' unua klaso, kelkaj dekduojn da fojoj. La lego estus tute en la nova lingvo, kaj oni ne devus sin turni al la vortaroo, nek, uzi ĝin: tamen, se oni trovus ke li ne komprenaŝ la aferon, la ĝusta maniero ellerni gin estus per retralego, laŭtvoĉe, al si mem: legante ĝin foje kaj ree, ĝis oni plene komprenas ĝin. Se ia vorto de tia graveco kia mallumigas la sencon ne estas klara, ĉia ruzo de l' memoro devus esti uzata, per analizo de l' radikoj, per simileco, per kunteksto, kaj per ia ruzo aŭ strategio kiun povus esti okazinta, kiam oni vidis la vorton je la unua fojo. Tiamaniere, tiam, kiam oni fine komprenas la signifon de l' vorto, oni ne sin trovos en ia malfacileco, trovi signifon por tiu sama vorto.

Homo, leganta rapidege, per sia propra lingvo, povas, sendube, legi 200,000 vortojn en unu tago. La nombro da vortoj kiujn oni povas legi, laŭtvoĉe, al si mem, en ia nova lingvo, kaj kompreni ilin, dependas, multe, de l' reteneco de l' memoro, sed, sendube, ne atingas pli ol malgrandan

en la memoria la palabra y en general á ayudar á encontrar el espíritu del idioma.

Sexto día. Este día se principiará pasando revista de lo aprendido hasta el presente y á presentar atención muy especial á la lista del tercer grupo.

Esto completa una semana y presupone intensa aplicación, completa atención y la más incansable repetición. En todo este trabajo se debe leer en alta voz y las palabras del mismo modo que se aprenden deben hablarse en alta voz.

Esto sirve para tres objetos: dar á la mente, además de las corrientes relaciones entre la palabra y la significación, familiaridad á la voz y al modo de formar palabras en la boca, y también le acostumbra á su sonido.

El séptimo día debe ser de absoluto descanso sin hacer nada que se refiera al trabajo de la precedente semana, y podría emplearse en ejercicio corporal, trabajo fuera de casa y lectura de novelas.

Hasta aquí se tiene hecho todo el estudio que se debe hacer y los siguientes seis días se deben emplear en leer en alta voz y hablar á alguno conversante en este idioma.

Se debe leer de los libros de texto que se han elegido al efecto, usando tan solo las palabras que se han aprendido, leyendo historias, conversaciones, diálogos y listas de preguntas y respuestas. El estudiante debiera en el transcurso del día haber leido, oido y visto todas las palabras de la primera clase algunas docenas de veces. Su lectura debe ser por entero en la nueva lengua y no debería hacer uso ó valerse del vocabulario, pero si se encuentra que no se entiende algo, el mejor modo de aprender sería volver de nuevo al principio y leerlo de nuevo en alta voz para sí mismo, de nuevo y de nuevo, hasta que se encuentre su significación. Si hay alguna palabra de tanta importancia que la comprensión de la frase dependiera de ella, se debería hacer un esfuerzo de memoria analizando la raiz, por semejanza ó analogía, por contexto y por alguna divisa ó juego de memoria que hubiera ocurrido al mirar la palabra en primer lugar. De este modo, cuando al fin se dé con la significación de la palabra, nunca se tendrá dificultad en comprenderla.

Una persona que lee muy deprisa en su propio idioma puede leer indudablemente 200,000 palabras al cabo del día. El número de palabras que una persona podría leer en alta voz para sí mismo en un idioma nuevo y comprender lo leido depende en gran manera de lo que puede retener en la memoria pero indudablemente no llegaría

Digitized by Google

partumon de l' tuteco eble en ia lingvo familiara al lu. Sed, tamen, oni devus legi ĉiun el la du mil vortoj, multfoje, en la unua tago: ne, tamen, ĝuste disŝutitaj— la konjunkcio, artikoloj kaj, ĝenerale, la vortoj de l' unua klaso, ĉiuj aperus, mi supozas, kvindek fojojn; la dua klaso entenus la plimulton el la resto, tiel ke, la tria klaso, kvankam pligranda, laŭ-nombre, aperus, kompare, malofte: tamen, tio donus al iu la instruon, laŭplane, kiun oni volus nome, majstrecon pri la aferoj esencaj. Ĉiu sekvanta tago estos uzata por relegi la samajn temojn, tiamaniere, akiranta pli familiarecon, plifluentecon kaj pligrandan perfektecon. Se, en la unua tago, oni trovas ke li povas legi, proksimume, du mil vortojn, multajn fojojn, tiu ĉi povo pligrandiĝas rapide, tiamaniere, ka ĉe la fino de l' dua semajno, oni povus tralegi kaj kompreni tre multe pligrandan nombron, ĉiutage.

La legado, laŭtvoĉe, devas esti portata ĝis la limo de l' povo de l' voĉo, komforte el-porti la laboron: preter tiu tempo, legi al si mem devos sufiĉi.

La teorio estas, nune, akiri la konstruadon, gramatikon kaj elparoladon de l' lingvo, per tiuj ĉi malmultaj, simplaj vortoj, kiujn oni jam akiris. Ĉe la fino de tiu ĉi periodo, mi firme kredas, ke la diligenta lernanto trovos konon tre utilan por vojaĝi en ia lando, kie tiu ĉi lingvo estas uzata, kaj la supereco de tiu ĉi sistemo, super la metodo per kiu mi estis instruita pri lingvoj, estas la diferenco inter provi ekkonstrui domon, komencante per la tegmento surmeti ĉindojn, tenanta ilin kie oni ilin metus, tiele se la domo estus finita, kaj tiam lasanta ilin fali teren, anstataŭ komenci per la fundamento kaj trabajo, kaj tiam enplenigi, tiel, kiel ĝi eltenos tion, kion oni tien al metus.

Mi elspezis dektri jarojn, studinte la Francalingvon; tamen, mi ne povas paroli ĝin bone, hodiaŭ. Mi elspezis naŭ jarojn je la studado de l' Latinalingvo: tamen, mi ne povas eĉ legi ĝin. Mi ellernis pli Grekalingvon en la daŭro de du jaroj, kaj pli Hispanalingvon en la daŭro de kvin semajnoj, ol Latinlingvon dum naŭ jaroj. La ĉefa kritiko pri la malnova sistemo estas, ke oni klopodas ellerni tro multon da ia lingvo, kaj disvastigas ĝin tra tro multo da tempo, klopodante el-

á más de una pequeña del total posible en un idioma que se posee. Pero se debería alcanzar cada una de las dos mil palabras un número de veces el primer día, aunque no es de esperar que sean distribuidas igualmente, y las conjunciones, los artículos y las palabras generales deberían aparecer unas cincuenta veces; la segunda clase se llevaría la mayor parte del resto de modo que aún cuando los términos del tercer grupo sean en mayor número, aparecerían comparativamente raras veces, pero con proceder así se habrá dado al estudio el cance que se ha necesitado para conducir la posesión completa de las palabras esenciales. Cada día subsiguiente se debería emplear en la lectura de frases ya leidas para adquirir con ellos mayor familiaridad, mayor fluidez y mayor grado de perfección. Si en el primer día se pueden leer varias veces unas dos mil palabras, se verá que rápidamente y hácia el fin de la segunda semana se llegará á alcanzar mayor número en un día. La lectura en alta voz debe de practicarse hasta lo que permitan los órganos vocales sin cansarse y después de este tiempo será forzoso leer á sí mismo.

Ahora, esta teoría implica el aprender la estructura, reglas, de gramática y pronunciación del idioma por medio de esas palabras sencillas que se han adquirido.

Al fin de este período, es mi firme convicción, que el estudiante aplicado tendrá conocimientos utilísimos que le habrán de servir cuando viaje por un país donde se hable el idioma que ha estudiado; y la ventaja de este método sobre el que empleé anteriormente para aprender idiomas es tan opuesto como construir una casa empezando por el techo y manteniendo las tejas en el sitio donde deberían de estar si la construcción estuviese terminada para su descanso y luego dejarlas caer por falta de apoyo, en vez de empezar con el cimiento y armazón y luego el relleno de suerte que el material que se pusiera quedase en su puesto.

He invertido trece años en el estudio del francés y hoy no lo puedo hablar bien. He estudiado el latín durante nueve años y ni siquiera lo puedo leer. He aprendido más griego en dos años y más español en cinco semanas que latín en nueve años. El defecto principal del método antiguo consiste en que requiere que se aprenda demasiado del idioma y que se gaste demasiado tiempo para su adquisición, haciendo que el estudiante emprenda dominar el significado de tantas palabras que resulta que ha de estarlas buscando continuamente

Digitized by Google

lerni tiom da vortoj, ke oni devadas serĉi ilin, ĉar oni jam perdis la signifojn, per, rezono de neuzo. Per mia sistemo, ĉia afero lernita estas tuj uzata, multfoje, je tiom da malsamaj formoj, ke ĉeestas, por restadi por ĉiam.

Unu esenca elemento kiun tiu ĉi plano envolvas, estas la akiro de vortareto, kaj poste, kono laborada de la lingvo, kaj, per tiu ĉi malgranda, kvankam bone lernita materialo, oni tuj lernos la tutan gramatikon. La ideo estas: Ne distri la atenton dum lernado de l' gramatiko per peno memorigi vortojn, kaj ne distri la atento dum lernado de l' vortoj, per peno ellerni la gramatikon. Unufoje, sufiĉa vortareto estas lernita, per trafi la kutimajn formojn de l' parolado, tiam la atento povas esti turnota al la konstruado, kiun oni atingas per la simpla ruzo, elspezi unu semajnon je la lernado de l' simpla vortareto, kaj, tiam, ĉiujn diferentajn manierojn uzi tiun vortareton, je la terminoj per kiuj oni estas kutimita.

Ne estas pretendate por tiu ĉi sistemo ke ĝi donos plenan konon pri ia lingvo: estas nure pretendate por ĝi, ke antaŭ komenci ellerni ian lingvon, je la malŝparema metodo kutima, ke familiareco je la formo kaj ĉefa parto de ĝi, povaș esti akirata, tiamaniere. La lernanto, unufoje jam fininta tiun ĉi kurson, povos tiam pasi kun plezuro kaj profito al la studado de l' literaturo, au al pli etendita kono de l' lingvo, kaj posedos utilan teron, per kiu komenci, kaj kiu forprenas la laboregon, kutime kunligita je la lernado de ia lingvo.

La antaŭcitita plano antaŭsupozas, ke la lingvo lernota estas unu el la simila grupo da lingvoj jam konitaj: ekzemple: antaŭsupozinte konon de Germano, Anglo, Latino kaj Franco, tio ĉi estus utila por la akiro de Holando, Svedo, Dano, Italo, Hispano, Portugalo aŭ Greko. Ne estas supozinte, ke lingvoj tiaj tutaj diferentaj je alia pri radikoj, strukturo kaj formado, kiaj estas Arabo, Ruso, *Hino*, Japano, la Malajaj aŭ Hindaj dialektoj, povas esti akirataj per io kiel la sama rapideco. Tiu ĉi fakto ne ŝanĝus, en ia grado, mian rekomendon rilate al la metodo por la akiro de ia el tiuj ĉi lingvoj: ĝi nur, ŝanĝus la kvanton esti penota per tiu metodo,, kaj la tempon je kiu ĝi estus klopodota. En tia okazo, aŭ en ia akazo, okazus, ke la nombro (aro) da vortoj, kiun mi citis en el dicionario por haberlas olvidado á causa de no usarlas. Mientras que por el método que he señalado, cuanto se aprende se usa enseguida muchas veces en tan variados conceptos que se fija en la memoria.

Una particularidad esencial que encierra este método es la adquisición de un vocabulario é inmediatamente después un conocimiento práctico del idioma, y con esos limitados pero bien aprendidos fundamentos se puede inmediatamente aprender toda la gramática siendo el propósito el no distraer la atención de la gramática por el esfuerzo de acordarse de las palabras, ni tampoco vice versa. Una vez que se haya adquirido suficiente vocabulario para expresar las ideas ordinarias entonces se puede dar atención á la construcción que se aprende por el sencillo método de dedicar una semana al estudio del vocabulario, aprendiendo después todas las diversas maneras de usar éste en los términos ya conocidos.

No se pretende que este método facilitará los medios para un inmediato y completo conocimiento del idioma, pero tan solo que mediante el mismo, la familiaridad con las formas y partes esenciales de su estructura puede adquirirse antes de emprender su estudio por el método desventajoso ordinario.

Habiendo terminado este curso de estudio puede el estudiante dedicarse con provecho y gusto á la literatura ó á ensanchar sus conocimientos del idioma y tendría una base ventajosísima desde el principio, lo que habría de ahorrarle el trabajo penoso que se suele encontrar en el estudio de un idioma.

El plan que antecede presupone que el idioma que se ha de aprender es uno perteneciente á un grupo idéntico de idiomas ya conocidos: como por ejemplo, teniendo conocimiento del alemán, inglés, latín y francés, sería aquel de utilidad para llegar á poseer el holandés, sueco, dinamarqués, italiano, español, portugués ó griego. No se supone que idiomas tan completamente distintos de otros en su raiz, estructura y formación como el árabe, ruso, chino, japonés, malayo ó dialectos indios, puedan aprenderse con igual rapidez. Este hecho no variaría de modo alguno mis consejos con respecto al método que se debe seguir para adquirir el conocimiento de uno de estos idiomas: solamente modificaría la cantidad de trabajo que se habría de emprender por este método y el tiempo en el cual se debería intentar. En tal caso, ó en cualquier caso, puede resultar que el número de palabras que he dicho—2,000—

Digitized by Google

—2,000—estas tro granda, kaj multe pli limigita vortareto produktus pli bonajn resultatojn. Mi certe proponus 2,000 vortojn, kiel la maksimumo, kiujn oni devus klopodi ellerni. Estas eble, ke la plej profita maniero, estus havi diferentajn vortaretajn tekstojn preparitajn, kaj instruij la lernanton laŭ la spirita povo, kiun ĝi elmontros. Tiele, viglaspirituloj, kiuj posedus persistecan memoron, je matureco, klopodus, je ĝia tuteco, la sistemon, tiel mi estas skizinta ĝin en la antaŭirinta artikolo. Por personoj de mal-pli aplikado, aŭ nepreciza memoro, kaj por gejunuloj ia mal-pli vasta vortareto kaj pli simplaj klopodoj estus rekomendindaj.

Tre sincere, via,

W. CAMERON FORBES.

Al D-ro H. W. Yemans,
Filipina Esperantista Asocio, Manila.

sea muy elevado, y que un vocabulario mucho más limitado produciría mejores resultados. Yo, en verdad, pondría como máximo 2,000 el número de palabras que se deberían intentar. Es posible que lo más ventajoso sería tener diferentes vocabularios y textos preparados y enseñar al estudiante con arreglo á sus facultades mentales. Así, como personas de mucha memoria podrían emprender por completo el sistema que he indicado en el artículo precedente, para personas de menos estudio y más vaga memoria y para jóvenes, se recomienda un vocabulario más pequeño y una empresa más sencilla.

De V. muy sinceramente,

W. CAMERON FORBES.

DR. H. W. YEMANS,
Phil. Esp. Ass'n, Manila.

"From what I have seen of Esperanto it appears to me to be a language which is absolutely scientifically correct. The arrangements are all logical. The combinations are such that they are agreeable to the ear and are easily formed in the mouth and the selection of the vocabulary is such that the people with a knowledge of one or more of the most used languages in Europe will find that a very considerable portion of the Esperanto vocabulary is theirs already.

For the amount of effort necessary to acquire Esperanto the results should be more beneficial in the same amount of time that any other language and it is probable that the knowledge of a language scientifically correct will give one a realization of the proper structure of a language which will materially assist in the acquisition of other languages."—W. CAMERON FORBES.

ESPERANTO AIDS THE INSTRUCTION OF FRENCH IN FRENCH SCHOOLS

This was the conclusion arrived at according to the Report on the subject of Esperanto in the schools of Lille, Department of Nord, 1906-1907, by Mons. F. Durieu.

1st. The introduction of Esperanto in primary schools is justified by its utilitarian, and not altogether unidealistic, aim in popular education and social evoluton. It is moreover justified by two considerations, one moral: inter-understanding draws people close; the other pedagogical: Esperanto helps the teaching of French.

2nd. What is being done at Lille and in the department of the "Nord" can be done all over France without prejudicing the prerogatives of the Superior Board of Public Instruction entrusted with the elaboration of general programs, without being derogatory to the principle of unity in the national systen of education, without imposing a heavy responsibility upon the teacher, without burdening the budget.

ESPERANTO HELPAS AL LA INSTRUADO PRI LA FRANCA LINGVO

1-o La enkonduko de Esperanto en unuagradajn lernejojn pravigas per la celo utileca ne senideala, de l'popola instruado kaj per la societa evolucio. Ĝi pravigas ankoraŭ per du konsideroj, unu morala: la interkompreniĝo pliproksimigas la spiritojn; la alia, pedagogia: ESPERANTO HELPAS AL LA INSTRUADO PRI LA FRANCA LINGVO.

2-o Kio estas farita en Lille kaj en la departemento Nord, tio estas farebla en tuta Francujo,—ne ofendante la prerogativojn de l'supera Konsilantaro de Publika Instruado, komisiita por prilabori la ĝeneralajn programojn,—ne dekliniĝante de la unueca principo l'nacia instruado, —ne altrudante pezan ŝargon al la instruistaro,—ne sarĝante la budĝeton.

—*L'Espérantiste*, Paris.

Digitized by Google

ESPERANTO

THE WONDERFUL NEW LANGUAGE

By D. O. S. Lowell

IN MUNSEY'S MAGAZINE (DEC.)

I esteemed it a great privilege to be one of the fourteen hundred people who attended the Third International Esperanto Congress, last August, in Cambridge, England. I had heard members of the First Congress, at Boulogne-sur-Mer, in 1905, and of the Second Congress, at Geneva, in 1906, tell of the usefulness of the new language: but at the close of the Cambridge congress, I was ready to exclaim, as did the Queen of Sheba on leaving King Solomon and his glory—the half had not been told!

During the congress I saw representatives of thirty-four different lands—who naturally speak twenty-two different languages and dialects—meeting upon the basis of a common speech, and not only comprehending each other's words, but experiencing a thrill of fellowship such as only a mutual understanding can produce. As one of the speakers put it:

"The man from Archangel uses the same language as the man from Rio de Janeiro, and there is less difference in their pronunciation than between mine and yours." He was a Yorkshireman, speaking with a slight northern accent to Londoners.

Twice during the past year I have held a public discussion with a very learned linguist who is a foe of Esperanto, and each time he averred that the devotees of the language in different countries will never speak so that they can understand one another. As he graphically put the case:

"The man from Russia will be absolutely unintelligible to the man from Nebraska."

Now, I had no faith in the argument of my opponent, but I could only deny it upon hearsay: so I went to the Cambridge congress to listen for myself. Luckily the man from Russia and the man from Nebraska were both there. They understood each other, I understood them, and they understood me. In fact, after dining in the great hall with nine hundred and ninety-nine other Esperantists, and chatting with those at the right of me, those at the left of me, and others in front of me, I observed to an Englishman:

"It is the veritable truth that I do not have as much difficulty in talking with a foreigner who speaks Esperanto as in understanding some of your English servants:" and he confessed the same himself.

A PRACTICAL TEST OF ESPERANTO

My memoranda show that during the congress I actually talked in Esperanto with men and women not only from England, Scotland, Ireland, Wales, and the United States, but also from France, Germany, Switzerland, Sweden, Austria, Russia, Denmark, Spain, Belgium, Siberia, Venezuela, Tunis, Italy, India, and Poland—people from twenty countries, speaking at least sixteen languages by nature: but Esperanto was the least common multiple of all.

Moreover, except in two instances, I do not recall any difficulty in understanding what they said.

* * * *

A slight knowledge of the principles of Esperanto is enough to convince most unprejudiced thinkers of its practical value. Every one who has studied another language than his own has met with difficulties in grammar and pronunciation that are not only discouraging but needless. All such foolishness is barred out of Esperanto. No letter has more than one sound: so the language spells itself when it is once pronounced. The accent always falls on the last syllable but one, if the word has more than one syllable: so the language pronounces itself when it is once spelled. There are only two cases, easily distinguished, and the abomination of gender for genderless objects is abolished. Sixteen short rules comprise all the grammar, and a thing once learned is learned forever, as there are no exceptions.

There is the same difference between this language and a language that has come into being "naturally" that there is between the streets of Boston, old Prague or lower New York, and the streets of New York, new Paris, and Washington. The first follow original cow-paths, or are laid out by accident: the last conform to system and rule. The first are like trees that spring up by chance in a forest, racked by the winds, bent by rude circumstance, gnarled,

Digitized by Google

twisted, and unarranged: the last are like trees in a landscape-garden, pruned, protected, and arranged with an eye to both use and beauty.

AN INTRODUCTION TO OTHER TONGUES

I heard an accomplished linguist, a director of public education, say at the congress—speaking in Esperanto—that this new international language is the most natural introduction to other languages; that if he were permitted to do so by the powers above him, he would undertake to teach Americans or English not only Esperanto but French and German too in the same time that he could teach either French or German alone: furthermore, that he could teach all three more thoroughly than he could teach either French or German alone. That is a rather startling statement, and I admit that it needs to be proved by experiment: but if I were the autocrat of education in the United States I should make a rule that for the next twenty years no child should study any language except English in the public schools till he had *first* studied Esperanto. I believe such a rule would be an incalculable service to liberal education.

Would such a regulation be a hardship? Think how many weary months a student of other languages has to struggle with declensions, conjugations, exceptions, and irregularities. Of the first two, in Esperanto, there are a single declension of two cases, and a single conjugation of six endings; of the last two there are none!

* * * *

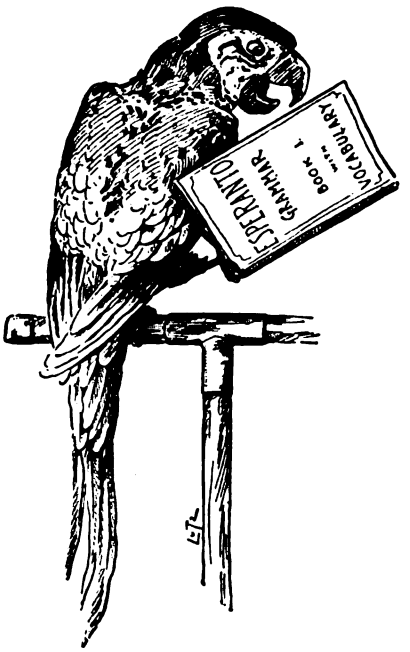
CAMBRIDGE CONGRESS

At last summer's remarkable congress in the old English university town more than four hundred of the names enrolled were those of Frenchmen: the other members came literally from Siberia and Venezuela, Calcutta and Chicago, Iceland and Uruguay, and all the lands between. At the business meetings held each morning in the crowded hall, there were more speakers petitioning to be heard than could possibly find place. They spoke for the most part impromptu, rapidly, earnestly, and even eloquently; and the audience was one of the most responsive I ever saw.

The latest official statement (June 30, 1907) reports six hundred and thirty-nine Esperanto societies—five hundred and forty-two in Europe, fifty-two in North America, and the rest scattered all over the globe. The number had more than doubled since January, 1906.

REPRODUCED FROM "LIFE"

En la komika gazeto "Life (Vivo)," de New York, antaŭ nelonge, aperis tiu ĉi ĉerco.

The New York "Life" recently published the comic cartoon which we here reproduce.

"He! Kio estas tio ĉi? Libro pri novaj malbenaj vortoj?"

"Hello! What's this? A book of new swear words?"

Digitized by Google

Lernejoj por la Idolanaj Popoloj de la Filipina Insularo

de D-ro David P. Barrows
Direktoro de Edukado

Speciale verkita por la Filipina Esperantisto

LA GRANDA plano de la Amerika estraro pri edukado en la Filipina Insularo estas pli-mal-pli ĝenerale konata. Rilate al la civilizita, Kristana loĝantaro, la celo estas doni elementan kurzon al ĉiuj infanoj, kaj pli gravajn kursojn al tiuj kiuj povas preni ilin. Tiu estas, multe, la plej grava klopodo de la Oficejo de Edukado. Plue, io povas, neneeble, esti farata pri la edukado de la *idolanaj* popoloj de la insularo. Tia estas la opinio de ĉiuj, kiuj jam havis rektajn, senperajn interrilatojn kun ili. Klopodoj, instrui iom da tiuj ĉi idolanaj popoloj estis ja faritaj de la komenco, sed, tiu ĉi jaro la klopodoj sistemiĝas kaj multege etendiĝas, kaj la Komisio Filipina leĝdonis specialan sumon da mono, 75,000 pezoj (unu pezo egalvaloras, proksimume, unu spesmilon), por tiu ĉi celo. Tial, kial civilizi tiujn ĉi idolanajn popolojn, kaj enkonduki ilin en kontentigan konsenton kun la elementoj Kristanaj estas sendube unu el la gravaj problemoj kiu estas antaŭ la estraro, eble estas afero interesa, nuntempe, pri kiu la Oficejo de Edukado faras, kaj intencas fari, por helpi solvi tiun ĉi problemon.

Troviĝas, ankoraŭ, en diversaj partoj de la Insularo, 25,000, aŭ pli, da tiuj malgrandegaj pradevenuloj, la "negritos" (negruletoj, gento de etaj nigruloj, duonsovaĝuloj). Rilate al ilia naskiĝa kleriĝo, tiuj ĉi homoj estas vere sovaĝuloj, vivas nomadan, arboregan ekzistadon, kaj subtenas sin per la serĉado de radikoj kaj ĉasajo. Oni reprezentadis ilin kiel nemalsovaĝigeblaj, kaj nekapablaj civilizi. En specialaj patroj de la Insularo, tamen, ili jam estis influatij, tiom, de la homoj civilizitaj ĉirkaŭ ili, ke ili loĝiĝis je komunumaretoj, konstruadis dometojn, kaj kulturadis komunajn terproduktojn, tia kia montan rizon, terpomojn, aliajn tertuberojn, maizon kaj tabakon. En la Kamarines (provincoj), ĉirkaŭ Mount (monteto) Iriga, ili nune produktadas multe da "abaca" (kanabo). En multaj da tiuj ĉi primitivaj, Negritaj komunumoj, l ernejoj estis jam funditaj, kaj aliaj estos frue malfermataj. Krom instruadi tiujn ĉi homojn pri la elementoj de legado, skribado kaj tenado de kalkularoj, la plano estas enkonduki inter ilin, specialajn klasojn da artoj industriaj, tiaj kiaj ĉarpento, ferforĝo (kiun ili estas deziremaj lerni), kaj tuktekso. Por tiu ĉi celo, instruistoj estas ricevataj de la Kristana populacio, plej proksima je ili. La klopodoj, ĝis nun, jam estis kuraĝigantaj, kaj emas refuti la kredon, ke tiuj ĉi ("Negritos" estas ne kapablaj je civilizita vivado.

La plej grava idolana elemento estas la montaloĝantaj "Igorotes" de norda Luzon. Tiu ĉi gento sin entendas tra la tuta longeco da la Cordillera Central (centra montaro), interspaco da ducent miloj (ĉirkaŭ 320 kilometroj), kaj ĉe kelkaj lokoj la logantaro estas densa, la montaflankoj jam estis kovritaj per remarkinda stonterasoj, kaj grandaj, densajurboj aperas. La klopodoj, fini la kapĉasadon kaj interkomunumajn militadon, kiuj karakterizas tiujn ĉi homojn, jam preskaŭ sukcesis, kaj bonegaj lernejoj estas kondukataj de Amerikaj instruistoj, ĉe kelkaj partoj de la montoj, kiuj estis plej sovaĝaj kaj malplej alireblaj. La negoca, aŭ komerca instinkto estas forta, kaj ili estas tre amaj, fari konan marĉandon. Ili komprenas ke, nuntempe, oni ilin ekspluatas, kaj unu el siaj celoj, ricevante edukadon, estas povi negoci lerte pri la aferoj de valoroj kaj prezoj kun la vojaĝantaj "comerciantes" (komercistoj), kiuj ilin vizitas por fari negocojn. Kelkefoje, ili diras ke ili deziras lernejojn, por ke ili mem povu konduki la korespondadon de iliaj urboj kun la registaro. Ciaokaze, ili petis lernejojn ĉe multaj plilokoj ol ni povis malfermi ilin, kaj la knaboj kiuj studis en la lernejoj estas tre lertaj kaj altirantaj etuloj. En Benguet (provinco), la eksperimento estis jam sukcese provita, enkonduki la teksadon per teksilo Ilokano'a en Igorot'an knabinan lernejojn.

Turni al aliaj partoj de la Insularo: Multe da lerneja laboro estis jam farita inter la Mangyans, sur la insulo de Mindoro, kune kun la klopodo, decidigi tiun ĉi

Digitized by Google

nomadan genton loĝiĝi en ordaj komunumoj. Similaj lernejoj jam estas malfermitaj por la Tagbanwas de Palawan (insulo), kaj atentiga nombro da lernejoj estas preskaŭ pretaj esti malfermataj en la du novaj idolanaj distritoj de Bukidnon kaj Agusan, de norda Mindanao. La Bukidnon kaj la Manobos, kiuj enloĝas tiujn ci subprovincojn, estas diligentaj, pacemaj kaj partecivilizitaj. homoj Praktike, la tuta produkta industrio estas en iliaj manoj. Ili kreskigas abaca (kanabon), kiun la Kristana loĝantaro de la marbordo aĉetas kaj eksportas. Kelkaj da tiuj ĉi gentoj estis, dum multaj jaroj, sub la religia instruado de Jesuitaj misiistoj, kiuj decidigis ilin, en kelkaj okazoj, sin kolekti en grandajn arojn, kaj alpreni la kutimojn de la vivado civilizita.

Efektive, la elementon idolanan en la Insularo, oni kredas nombri ĉirkaŭ dounon da miliono: grandege pli ol oni denombris ĉe la preno de la sumigo Filipina, kaj pli ol dufoje tiom kiom estas Indianoj ruĝhaŭtaj pradevenuloj) en la limoj de la Unigitaj Statoj. Tiamaniere, la laboro, kiun oni klopodas, estas de granda konsekvenco, rilate al la estonteco de la Insularo.

Angle-Esperanten H. W. Y.

INTERESA UTILO DE ESPERANTO

Kolektemuloj de poŝtmarkoj kaj ilustritaj poŝtkartoj havas bonegajn prooportunojn per Esperanto por fari kolektojn de tiu ĉi interesaj *aĵoj*. Estas miloj da Esperantistoj en ĉiu angulo de l' mondo, kiuj deziras interŝanĝi ilustritajn poŝtkartojn, ne sole por ricivi kuriozan diversecon de tiuj memor*aĵoj*, sed, aŭkaŭ, por la profito rilate al la lingvo, kiun tiu ĉi amuzo donas.

La apuda ilustr*aĵo* estas tiu de nia Vicprezidanto kaj liaj tre belaj kaj lertaj filinoj kiuj posedas plej interesajn kaj ŝatatan aron da poŝtkartoj de alilandaj korespondantoj Esperantistaj. Ili estas ĉiu plej entuzismaj Esperantistanoj, kaj estis eble, la unuaj en la Insularo akiri aron de tiuj ĉi plezuro kaj profitodonantaj memor*aĵoj*.

D-RO FELIPE ZAMORA KAJ LIAJ KVAR FILINOJ.

Digitized by Google

RECENT PUBLICATIONS

LA UNUA LEGOLIBRO; price Po.75 (0.75 Sm.) published by Esperanto Verlag Moller and Borel, Berlin, S. 42—One of the best graduated readers that we have seen. By the well-known Esperantist, Dr. Kabe, is in itself sufficient recommendation.

ESPERANTISTA POŜKALENDARO, 1908. A very handy pocket diary; Price 0.40 Sm., Moller and Borel, Berlin. It contains a fund of useful information relative to the movement and forms a compact little year-book.

GROUP NEWS

BAGUIO, BENGUET

Mr. Ed. Schimming anticipates getting a group formed in Baguio.

BULAN, SORSOGON

Sr. Eduardo Gallegos is interesting residents in this district with an idea of taking up the study and practice together and affiliating with the P. E. A.

OLONGAPO

Mr. W. E. Goode has ordered books for the purpose of starting a group at Olongapo.

ESPERANTO EMBLEMS.—The Concha Button Factory, Escolta, have shown us a neat green pearl Esperanto emblem that they are manufacturing. It is small and unobstrusive and intended to be worn on coat flap or collar.

S-RO HERMENEGILDO CRUZ,
Sekretario de la Manila Klubo Esperantista N-ro 3.

CLASES DE ESPERANTO

EN EL

LICEO DE MANILA

Calle Dulumbayan, Sta. Cruz.

LOS DIAS LUNES, MIERCOLES Y VIERNES
De 8 á 9 p. m.

Se dan gratuitamente.

Solamente se encarece la afiliación al *Klubo Esperantista N-ro 3.*

Dirección del Secretario: 108, int. 110, Pavia, Tondo, Manila.

INTER LA PALMOJ
VIDAĴO DE FILIPINUJA PEJZAĜO

Digitized by Google

FAKO DE LA LERNANTOJ

Examples of Esperanto

in Commercial Usage

COMMERCIAL LETTER

DEAR SIR:

We beg you will send us as early as possible about ten thousand lbs. of good ordinary Domingo coffee, in bags, at ten pence per lb.

We should not like to go higher, but hope, on the contrary, that you will be able to effect the purchase rather below that figure, and fully rely on your care and attention in the execution of this order.

You will please stipulate for the freightage as low as possible, and to draw upon us for 12,000 francs against the invoice amount at three months' date.

CONSOLS, ETC.

Consols, as usual, led the way, and although the price could not be called flat, it was weak, and at the close it was 1-16 lower, while the Transvaal loan lost ⅛.

Other Trustee stocks lost ground, including the Two and Three-quarter per Cent. Exchequer bond issue; and India 3% stock was again ½ down, as well as London County Council Three per Cents.

Among Colonial stocks also Cape and Natal Three per Cents. were both marked down ½, but the "trustee" list was, on the whole, rather steady.

(Financial Gazette).

KOMERCA LETERO

KARA SINJORO:

Ni petas vin sendi al ni, kiel eble plej baldaŭ, ĉirkaŭ dek mil funtojn da bona ordinara Dominga kafo, en sakoj, po dek pencoj por unu funto.

Ni ne deziras elspezi pli multe, sed, esperas, kontraŭe, ke vi povos fari la aĉeton iom sub tiu prezo, kaj plene fidas al via zorgo kaj atento en la plenumo de tiu ĉi mendo.

Vi bonvolos kondiĉi la frajton (aŭ, transport-pagon) plej malalte kiel eble, kaj trati sur ni por 12,000 frankoj, kontraŭ la faktura sumo, pagotaj post tri monatoj.

STATPRUNTOJ (Konsolditoj), K. T. P.

La konsoliditaj ŝtatpruntoj, kiel kutime, estis unuaj, kaj kvankam la prezo ne povus esti nomata malalta, ĝi estis nefortika, kaj ĉe la finiĝo 1-16 pl malalta, dum la Transvala prunto plimalaltiĝis po ⅛.

Aliaj "Trustee" akcioj malaltiĝis, entenantaj la 2¾% trezoraj obligacioj: kaj la Hindaj 3% akcioj ree malaltiĝis po ½, kiel ankaŭ la 3% de la Londona Graflanda Konsilantaro.

Inter la Koloniaj akcioj ankaŭ, la Kaplandaj kaj Natalaj 3% ambaŭ malaltiĝis po ½, sed la "trustee" listo, en la tuto, estis iom fortika.

(Financa Gazeto).

CARTA COMERCIAL

MUY SEÑOR MIO:

Rogamos que nos envie á la mayor brevedad unas diez mil libras de buen café Domingo corriente, en sacos, á 10 peniques la libra.

No quisieramos pagar más, por el contrario, esperamos que V. podrá efectuar la compra á menos de este precio, confiando por completo en su interés y atención en la ejecución de este pedido.

Sírvase fijar un tipo de flete lo más bajo posible y girar á nuestro cargo 12,000 francos por el importe de la factura, á tres meses fecha.

CONSOLIDADOS, ETC.

Los consolidados, como de costumbre, fueron á la cabeza, y aunque la cotización no puede llamarse desanimada, fué floja, y el cierre fué 1.16 más bajo, mientras el empréstito del Transvaal perdió ⅛.

Las otras obligaciones hipotecarias perdieron terreno, incluso los bonos del Tesoro inglés de la comisión del 2¾ por ciento; los valores de la India bajaron otra vez un ½, lo mismo que el tres por ciento del Consejo Municipal de Londres.

Entre los valores coloniales, los del Cabo y el tres por ciento del Natal, ambos bajaron un ½, pero la lista de hipotecarias, se mantuvo firme, en su totalidad.

(Revista Financiera).

Digitized by Google

COMMERCIAL PHRASES

Did you receive the order which we sent you?

They have a first-class firm in Manchester.

They sell all kinds of merchandise, wholesale and retail.

Tes samples came by the first post this morning.

We did not receive the order referred to in your letter.

Our traveller will be in Birmingham on Friday morning.

Write to me by return of post under registered cover.

In future, sign your letters "Private and Confidential."

We received the rice and coffee direct from the planters.

I shall be glad if you will forward price lists of your coals.

Send us at once price lists of your summer stuffs.

The auction will not take place until to-morrow evening, sir.

Wire us what rebate you will give on large quantities.

He sent you the invoice and cheque yesterday evening.

Thanks for the order, it will have our most careful attention.

Your esteemed order for horsehair just to hand.

We shall be very happy, gentlemen, to open an account with you.

The terms mentioned are, we think, very liberal.

KOMERCAJ FRAZOJ

Ĉu vi ricevis la mendon, kiun ni sendis al vi?

Ili havas unua-klasan firmon en Manchester.

Ili vendas ĉiuspecajn komercaĵojn, pogrande kaj detale.

La specimenoj venis per la unua poŝto, hodiaŭ matene.

Ni ne ricevis la mendon, priparolitan en via letero.

Nia vojaĝisto estos en Birmingham vendredon matene.

Skribu al mi en rekomendita koverto per revenanta poŝto.

Estonte, signu viajn leterojn "Privata kaj konfidencia."

Ni ricevis la rizon kaj kafon senpere de la plantistoj.

Mi estos danka, se vi sendos prezarojn de via terkarboj.

Alsendu al ni tuj, prezarojn de viaj someraj ŝtofoj.

La aŭkcio ne okazos ĝis morgaŭ vespere, sinjoro.

Telegrafu nin, kiom da rabato vi donos por grandaj kvantoj.

Li sendis al vi la fakturon kaj ĉekon hieraŭ vespere.

Dankon pro la mendo, ĝi ricevos nian plej zorgan atenton.

Via estimata mendo por ĉevalharoj ĵus ricevita.

Ni estos tre felicaj, sinjoroj, malfermi konton kun vi.

La kondiĉoj cititaj estas, laŭ nia opinio, tre malavaraj.

FRASES COMERCIALES.

Recibió V. el pedido que nosotros le hicimos?

Ellos tienen una casa de primera clase en Manchester.

Ellos venden toda clase de mercancías, al por mayor y al detalle.

Las muestras vinieron esta mañana por el primer correo.

Nosotros no recibimos el pedido á que se refiere en su carta.

Nuestro viajante estará en Birmingham el viernes por la mañana.

Escríbame en carta certificada, á correo vuelto.

En adelante, marque sus cartas "Particular y Confidencial."

Nosotros recibimos el arróz y el café directamente de los cosecheros.

Yo agradeceré que me envie una lista de precios de sus carbones minerales.

Envíenos en seguida lista de precios de sus telas de verano.

La almoneda no tendrá lugar hasta mañana por la tarde, señor.

Telegrafíenos cuanta rebaja nos hará en grandes cantidades.

Le mandamos la factura y el cheque, ayer por la tarde.

Gracias por el pedido que tendrá nuestra mayor atención.

Su estimado pedido de pelo de caballo, acaba de recibirse.

Tendremos mucho gusto. señores, en abrirles cuenta.

Las condiciones mencionadas son en nuestra opinión, muy generosas ó ventajosas.

' We recommend to our English-speaking readers "The Esperanto Instructor" a small monthly journal published in London, price ₱1.00 a year (see page VIII). It contains a good selection of exercises and phrases in parallel columns, English and Esperanto, similar to the extracts above, and will be found particularly useful to beginners.

Digitized by Google

EXAMPLES OF ESPERANTO

IN TECHNICAL USAGE

THE X LATHE

The X lathe is designed for turning wood and iron, and for boring, drilling, polishing, etc.

Small work can easily be done on this machine on account of its convenient size, and it possesses important advantages in the arrangement and strength of its parts.

The centres are three inches high, and the distance between them is twenty inches.

The speed can be varied from 1,000 to 2,000 revolutions per minute, and the machine can be started, stopped, or reversed instantly at the will of the operator.

The lathe is entirely made of iron and steel. The bed has V-shaped projections, over which the head and tail-stock and slide-rest are fitted. The leading screw for the carriage is operated by hand: by it the carriage can be travelled 20 inches, the entire distance between the centres. The carriage can be started or stopped instantly by means of the leading screw.

The tail-stock can be turned and fixed at any angle by simply turning a hand-wheel, or taken right off: the bed is left free for face-plate or chuck-work.

The head-stock spindle is hollow, size of hole 3-32 of an inch, and has taper bearings capable of very fine adjustment. The tail-stock centre is self-discharging.

LA TORNMAŜINO X

La tornmaŝino X estas desegnita por torni lignon kaj feron, kaj por bori, drili poluri, k.c.

Malgrandaj objektoj estas facile torneblaj per tiu ĉi maŝino pro ĝia konvena amplekso, kaj ĝi posedas gravajn indojn rilate al la aranĝo kaj fortikeco de la partoj.

La centrapintoj estas altaj tri colojn, kaj la distanco inter ili estas dudek coloj.

La rapideco estas ŝanĝebla de 1,000 ĝis 2,000 turnoj po minuto, kaj la maŝino ekmoviĝas, haltas aŭ reversiĝas instante, laŭ la volo de la maŝinisto.

La tornmaŝino estas tute farita el fero kaj ŝtalo. La benko havas V-formajn elstarajojn, sur kiuj la pupeoj kaj tornilĉaro estas muntitaj. La kondukanta ŝraŭbo, kiu movas la ĉaron funkcias mane: per ĝi oni povas movi la ĉaron 20 colojn, la tuta distanco inter la centrápintoj. La ĉaro estas instante ekmovebla aŭ haltigebla per la kondukanta ŝraŭbo.

La movebla pupeo turniĝas kaj fiksiĝas je ia ajn angulo, per simpla turno de manrado, aŭ, tute forprenita, lasas libera la benkon por plata aŭ ĉuka laboro.

La spindelo de la fiksita pupeo estas tubforma, diametro de truo 3-32 de colo, kaj havas konusajn kuŝejojn tre ĝuste adjusteblajn. La centrapinto de la movebla pupeo estas memel/eta.

EL TORNO X

El torno X está designado para tornear madera y hierro, y para taladrar, barrenar, pulimentar, etc.

En esta máquina, por su tamaño adecuado, se pueden hacer con facilidad obras pequeñas: y tiene ventajas importantes en la distribución y solidez de sus piezas.

Los centros son de tres pulgadas de alto, y la distancia entre ellos es de veinte pulgadas.

La velocidad puede variar de 1,000 á 2,000 revoluciones por minuto, y se puede echar á andar, detener ó cambiar de marcha inmediatamente á voluntad del que la maneja.

El torno está hecho enteramente de hierro y acero. La base tiene proyecciones en forma de V, sobre las que se ajustan el poste de cola y cabeza y el carrillo portaherramientas. El tornillo principal para el carro se maneja á mano: por medio de él puede el carro correr 20 pulgadas, toda la distancia entre los centros. El carro se puede echar á andar ó detener al momento por medio del tornillo principal.

El poste de cola se puede girar y fijar en cualquier ángulo, girando simplemente una rueda de mano, ó se puede quitar: la base se deja libre para platillo ó mandril.

El vástago del cabezal es hueco, con agujero de 3-32", y tiene chumaceras con que se obtiene muy buen ajuste. El centro del poste de cola es de descarga automática.

Digitized by Google

GAZETOJ ESPERANTISTAJ

I.—SPECIALAJ ĴURNALOJ

ESPERANTO, duonmonata internacia gazeto en Esperanto. Nacia paĝo en kvar lingvoj; jare ₱1.20. Direktoro: H. Hodler, 8, rue Bovy-Lysberg, Geneva, Switzerland.

ESPERO KATOLIKA, monata, malfermita for ĉiuj demandoj (escepta la politikaj;) jare, ₱2.00. P-o Em. Peltier, en Ste-Radegonde, Tours (Indre-et-Loire,) France.

ESPERANTA LIGILO, monata organo en reliefpunktoj por blinduloj: jare, ₱1.20 Cef-redaktoro: Th. Cart, 12, rue Soufflot, Paris V.

ESPERO PACIFISTA, monata organo de "Pacifisto" (Internacia Societo por la Paco;) jare, ₱2.00, kun laŭvola enskribo en la societo. Direktoro: G. Moch, 26, rue de Chartres, Neuilly-sur-Seine, France.

FOTO-REVUO, monata gazeto fotografa, en Franc. kaj Esp. lingvoj; jare, ₱2.00, ĉe Charles Mendel, 118, rue d'Assas, Paris.

INTERNACIA SCIENCA REVUO, monata; jare, ₱2.80. Direktoro: R. de Saussure. Administracio: Internacia Scienca Oficejo, 8, rue Bovy-Lysberg, Geneva.

INTERNACIA SOCIA REVUO, monata; jare, ₱2.40. Administracio: S-ro R. Louis, 45, rue de Saintonge, Paris III.

JUNA ESPERANTISTO, monata gazeto por junuloj, instruistoj kaj Esperanto-lernantoj, 8 paĝoj nur en Esperanto. Jara abono: ₱1.00. Administracio: Presa Esperantista Societo, 33, Lacépéde, Paris.

LA REVUO, internacia monata literatura gazeto, kun kontanta kunlaborado de D-ro L. L. Zamenhof, jare ₱2.80; 79 Boulevard Saint Germain, Paris.

LINGVO INTERNACIA, monata organo, 48 paĝoj (13 × 20,) nur en Esperanto; jare, ₱2.00, kun alduno literatura, ₱3.00. Presa Esperantista Societo, 33, rue Lacépéde, Paris.

TRA LA MONDO, tutmonda revuo esperanta, multilustrata; jare, ₱3.20, unu numero 30 centavoj. Sin turni al Administracio de Tra la Mondo, 15, boulevard des Deux-Gares, Meudon (S.-et-O.), France.

II.—NACIAJ PROPAGANDAJ ĴURNALOJ

Belgujo: LA BELGA SONORILO, oficiala monata organo de la B. L. E., en Franc., Flandr. kaj Esp. lingvoj; jare, ₱1.60. Kolektoj de 1.a k. 2.a jaroj, Fr. 6; de 3.a k. 4.a jaroj, Fr. 7. ĉe J. Coox de Duffel, Belgium.

Bohemujo: ČASOPIS ČESKYCH ESPERANTISTŮ, monata organo de l'Bohemoj, en Boh. kaj Esp. lingvoj; jare, ₱1.50. Administracio: Prague II, 313.

Brazilujo: BRAZILA REVUO ESPERANTISTA, monata organo en Port. kaj Esp. lingvoj; jare ₱2.40. Redakcio: Rua da Assemblea, 46, Rio de Janeiro.

Bulgarujo: BULGARA ESPERANTISTO, monata organo en Bulg. kaj Esp. lingvoj, jare, ₱0.60. Administracio: Sofia, Bulgaria.

ESPERANTO, duonmonata internacia gazeto en Bulg. kaj Esp. lingvoj: jare, ₱1.20. Redaktoro de la Bulgara eldono: N. D. Kovaĉef, Sofia, Bulgaria.

LUMO, monata organo en Bulg. kaj Esp. lingvoj; jare, ₱1.60, ĉe Iv. Nenkov, str. Sv. Gorske, Tirnovo.

Danujo: ESPERANTO BLADET HELPA LINGVO, monata oficiala organo de la "Societo de Esperantistoj;" jare Kr. 1.20; ĉe: F^ino G. Mönster, 54 B, Copenhagen O.

Finnlando: FINNA ESPERANTISTO, en Esp. lingvo; jare, Fmk. 1.50; ĉe Ilarejo Esperantista, Helsinki, Finland.

Francujo: L'ESPÉRANTISTE, oficiala monata organo de la S. F. P. E., en Franc. kaj Esp. lingvoj; jare, ₱1.40. Louviers (Eure,) France.

PARIS-ESPERANTO, monata organo de l' Grupo Pariza, en Franc. kaj Esp. lingvoj; jare, ₱0.60, Sek.: V. Chaussegros, 3, Place Jussieu, Paris.

Germanujo: GERMANA ESPERANTISTO, oficiala monata organo de la G. E. S., en Germ. kaj Esp. lingvoj; jare, ₱1.50 Oni abonas ĉe Esperanto Verlag Moller & Borel, 95, Prinzenstrasse, Berlin, kaj ĉe Hachette & K^o, Paris.

EHO ESPERANTISTA, monata esperantista aldono de Das Echo ĉiusemajna germana revuo; jare (aĉetabla nur kun Das Echo,) ₱2.00, ĉe J, H. Schorer, Wilhelmstr., 29, Berlin.

GERMANA ESPERANTO-GAZETO, Kaiser Friedrichstr, 1, Magdeburg, Germany.

LA SAKSA ESPERANTISTO, monate; jare 0.75; Fritz Stephan, Leipzig, Germany.

(*vidu la sekvantan paĝon.*)

Digitized by Google

GAZETOJ ESPERANTISTAJ

Granda Britujo: THE BRITISH ESPERANTIST, en Angl. kaj Esp. lingvoj; jare, ₱1.50, 13, Arundel Street, Strand, London.

LA ESPERANTO INSTRUISTO, monate; jare ₱1.00; G. Pitman, 85 Fleet St., London, E.C.

Hindujo: LA PIONIRO, en Ang. kaj Esp. lingvoj; monate, ₱1.20, Marikuppan, Mysore State, South India.

LA STELO DE L' ORIENTO, Calcutta.

Hispanujo: LA SUNO HISPANA, oficiala monata organo de la H. S. P. E. en Esp. kaj Hisp. lingvoj; jare, ₱1.20; Avallanas 11, Valencia.

Hungarujo: ESPERANTO, en Hung. kaj Esp. lingvoj; jare, Kr. 3, Ulloi-út 59, IV, 8, IX, Budapest, Hungary.

Japanujo: JAPANA ESPERANTISTO, monata ilustrita organo de la Japana Esp. Asocio, jare, ₱1.60, Jurakĉo, Koŝimaĉk, Tokio.

Perujo: ANTAUEN ESPERANTISTOJ, en Hisp. kaj Esp. lingvoj; jare, ₱1.20: Apartado 927, Lima, Peru.

Polujo: POLA ESPERANTISTO, dumonata organo de Societo Esperanto, en pol. kaj esp. lingvoj; jare, ₱1.00: Podwale 7, Lemberg, Poland.

Rusujo: RUSLANDA ESPERANTISTO, oficiala monata organo de "Espero," en Rus. kaj Esp. lingvoj; jare, ₱3 20, B. Podjaĉeskaja 24, St. Petersburg.

Svedujo: ESPERANTISTEN, en Sved. kaj Esp. lingvoj; jare, ₱1.40, 37, Surbunnsgatan, Stockholm.

Svisujo: SVISA ESPERO, en Esp. offciala organo de la S. E. S.; jare, ₱1.00, 6, Vieux College. Geneva.

Unuigitaj Statoj: AMERIKA ESPERANTISTO, $1.00, 1239 Michigan Avenue, Chicago.

THE AMERICAN ESPERANTO JOURNAL, oficiala monata organo de "American Esperanto Association," jare, $1.00; 211 W. 126 St., New York City.

ANONCETOJ po ₱1.00 (1 Sm.) por ses monatoj

P'EDRO CABANGIS, BUREAU OF SUPPLY, MANILA, deziras korespondadi per poskartoj (au intersangi p.k.) kun samideanoj ciulandaj. Respondos tuj kaj ciam.

S-ro F. E. COFREN, BOX 175, MANILA, deziras ricevi de ciulandaj samideanoj ilustritajn postkartojn, prefere naciaj kostumoj, kaj sange sendos p. k'n el Filipinujo.

FAKO DE KORESPONDADO INTERNACIA

Addresses of persons desirous of corresponding in Esperanto on pictorial postcards with Esperantists in the Philippines:

S-ro Sergius Winkelmann, 10, Konig-Johannstrs, Dresden, Germany.
S-ro Agne Ihrfelt, Falum, Sweden.
S-ro Philip. De Bono, 8, Ospedale St., Rabato, Malta.
S-ro Henry Popot, 39, Rue Raulin, Lyons, France.
S-ro Carlos Charrier, 77, Zabala, Montevideo, Uruguay.
F-ino Ludmila P. Bersina, 97, Neffski, Kontoro Zukofski, St. Petersburg, Russia.
S-ro E. E. Guerra, 2 St. Marie de Redvudi, 10 Mexico City.
S-ro Ant. Simon, 54, Rue de la Prefecture, St. Etienne, France.
S-ro Gr. T. Kusmin, St. Butirki, Domo de Sokolova, Riazan, Russia.
S-ro J. Herraiz, Calasparra, Murcia, Spain.
S-ro C. Swiggers, Berchem, Antwerp, Belgium.
S-ro Ivan Dančev, 1, Lom, Plovdiv, Bulgaria.
S-ro Henri Noelke, Rue du Soleil 10, Brussels, Belgium.
S-ro Eduard Frey, Teplitz Schonau, Konigshohe 919-2, Bohemia, Austria.
S-ro Wilhelm Hubner, Fervojoficisto, Buckerplatz 15, I, 4, Vienna, Austria.
S-ro Leon Rosenstock, juristo, Rue Lubicz, 1, Cracovie, Austrian-Galacia.
S-ro Otto Voigt, Klopstockstr 6, Dresden, Germany.
S-ro A. Donici, rue S. Léger 8, Geneva, Switzerland.
S-ro A. Pići, Poštoficisto, Telegrafenamt, Munich, Germany.
F-ino Celine Van Holstraete, Rue Gillon, 59, Brussels, Belgium.
S-ino F. H. Lewis, Kenilworth, Grosvenor Road, Chiswick, London.
S-ro K. Nomoto, No. 83-6-Chome Honcho, Yokohama, Japan.
S-ro Robert Colquhoun, 65 West Clyde St., Helensburgh, Scotland.
S-ro Kar Klopač, Bohemia, Prikopy čis 16, Prague, Austria.
S-ro Simeon Poltavskej, Via Genova 115, Presso Roberté, Naples, Italy.
S-ro C. Barthel, Frankfurt on Main, Germany.
Prof. P. Tourrette, Draguignan, France.
S-ro René Japiot, 18 rue Chabot-Charny, Cote d'Or, Dijon, France.

Digitized by Google

LIST OF MEMBERS, JAN., 1908.
PHIL. ESP. ASS'N.

1 Dr. H. W. Yemans
2 Mr. W. W. Weaver
3 Mr. W. H. Case
4 Mr. A. R. Tuohy
5 Mr. W. Crozier
6 Mr. S. Garcia Roxas
7 Mr. W. D. Smith
8 Mr. Cecil Cosper
9 Mr. G. C. Dobson
10 Mr. W. J. Crampton
11 Mr. C. H. Noronha
12 Mr. M. Goodman
13 Mr. O. J. Madsen
14 Mr. C. H. Cady
15 Mr. M. A. Torres
16 Dr. Felipe Zamora
17 Miss Felicidad Zamora
18 Miss Trinidad Zamora
19 Miss Margarita Zamora
20 Miss Maria Paz Zamora
21 Miss Maria Paz Arguelles
22 Mr. E. Z. Putman
23 Mr. F. V. Freire
24 Mr. John F. Mangels
25 Mr. C. W. Ney
26 Mrs. C. W. Ney
27 Major Thos. L. Hartigan
28 Mr. Raymond Hartigan
29 Mr. J. Courtney Hixson
30 Hon. Cameron Forbes
31 Mr. Alfonso Velasco
32 Mr. I. Arnalot
33 Mr. Hermenegildo Cruz
34 Mr. T. C. Kinney
35 Mr. A. F. Ferguson
36 Mr. Leon Almeda
37 Mr. Horace J. Dickinson
38 Mr. Roy H. Gearhart
39 Mr. W. Dederick
40 Mr. Velear L. Minehart
41 Mr. Chas. S. Banks
42 Mr. A. K. La Motte
43 Mr. R. B. Westcott
44 Mr. E. B. Harris
45 Mr. James H. Bass
46 Mr. Joseph Oberlin
47 Mr. Philip C. Whitaker
48 Mr. A. E. Ongpin
49 Mr. F. L. Lutz
50 Mr. W. T. Williams
51 Mr. Prudencio Pascual
52 Mr. M. B. Burke
53 Mr. S. V. Derr
54 Mr. S. Nakamura
55 Mr. M. M. Celis
56 Mr. G. H. Rarey
57 Mr. Santiago L. Abillar
58 Mr. Pedro C. Roxas
59 Mr. Eustaquio C. Diaz
60 Mr. F. E. Braman
61 Mr. Geo. H. Diaz
62 Mr. James Kelly
63 Mrs. Ledyard
64 Mr. Luis Llanso
65 Mr. José L. Javier
66 Mr. N. C. Comfort
67 Dr. Y. K. Ohno
68 Hon. W. Morgan Shuster
69 Mr. Vernor H. Petre
70 Mr. Alberto Campos
71 Mr. Plácido Santiago
72 Mr. Agaton D. Beltran
73 Mr. Roberto M. Dy
74 Mr. L. D. Weeks
75 MANILA ESP. SOC. No. 1
76 Mr. Arcadio Arellano
77 Mr. Ceferino Cacnio
78 Mrs. Anna R. Clifford
79 Mr. Sixto Nazario
80 Mr. Angel Borrel
81 Mr. Zoilo Villanueva
82 Dr. L. Viado
83 Dr. A. de Asis
84 Miss Natividad Almeida
85 Mr. Fernando Salas
86 Mr. Agustin Coruña
87 Mr. Pedro T. Torres
88 Mr. Juan Atayde
89 Mr. J. J. McCarthy
90 Mr. W. H. MacDonald
91 Mr. C. P. Jarman
92 Mr. W. R. Blanchard
93 Dr. J. Lane Albon
94 Mr. Rosendo Santiago
95 Mr. T. B. Tolman
96 Mr. Vicente Guasch
97 Mr. C. N. Guertin
98 Mr. E. R. Koert
99 Mr. Juan Manahan
100 Mr. H. C. Luersson
101 Mr. L. J. Lambert
102 Mrs. L. J. Lambert
103 Mr. Sixto Sandejas
104 Mr. Ramon Syyap
105 Mr. C. Rodriguez
106 Mr. John P. Quander
107 Mr. Honorio Lopez
108 Mr. W. M. Taylor
109 Mr. Leo J. Discher
110 Mr. W. A. Northrop
111 Mr. Norberto Rivera
112 Mr. F. Luling
113 Mr. A. Wuterich
114 Mr. A. V. Brodett
115 Mr. F. J. Brown
116 Mr. Manuel Espinosa
117 Mr. Eusebio Muyot
118 Mr. W. U. Anderson
119 Mr. Bruno Adora
120 Mr. Francisco Abella
121 Mr. Benito Abreu
122 Mr. W. W. Hoadly
123 Mr. J. Carpi
124 Mr. José Puya
125 Mr. H. M. R. Rodman
126 Mr. P. Botelho
127 Mr. J. H. Mader
128 Mr. Maurice Kahn
129 Mr. Francisco Latorre
130 Mr. Pablo F. Avelino
131 Mr. J. G. Boor
132 Mr. Carlos Voigt
133 Mr. J. C. Abella
134 Mr. B. F. Urrutia
135 Mr. G. Catipon
136 Mr. José V. Javier
137 Mr. Vicente Villalobos
138 Mr. R. Tiedemann
139 Mr. Ugo Bolleno
140 Mr. H. Staub
141 Mr. Emilio Salazar
142 Mr. Mariano de Leon
143 Mr. J. M. Estrella
144 Mr. Lino S. Agustin
145 Mr. Chas. H. Stone
146 Mr. V. A. Acuña
147 Mr. J. W. Marker
148 Mr. W. J. Hill
149 Mr. J. Caballero
150 Mr. A. Ramos
151 Mr. Maximo Alejo
152 Mr. M. Tenorio
153 Mr. C. Hilario
154 Mr. Earl B. Morris
155 Mr. H. Clarke
156 Mr. A. A. Remigio
157 Mr. J. E. Sanda
158 Mr. S. M. C. Joseph
159 Mr. Frank H. Gore
160 Mr. C. Spaulding Sly
161 Mr. Ed. Sizer, Jr.
162 Mr. F. Praysler
163 Mr. H. Wursch
164 Mr. E. E. Allen
165 Mr. F. Agtarap
166 Mr. J. E. de Guzman
167 Mr. F. Gonzalez
168 Mr. A. G. Castillijo
169 Mr. Thos. Moss
170 Mr. C. C. Young
171 Mr. J. McIntosh
172 Mr. J. U. Longaker
173 Mr. Max Protzen
174 Mr. W. Keller
175 Mr. W. N. Ray
176 Mr. W. K. Jones
177 Mr. R. M. Woolley
178 Mr. B. A. Green
179 Mr. Claudio Nera
180 Mr. Ciriaco Nicolás
181 Mr. Perfecto N. Cruz
182 Mr. Luis Paredes
183 Mr. Cándido Inglesa
184 Mr. L. P. Fiege
185 Mr. José Calero
186 Mr. José S. Santos
187 Dr. Ariston B' Lim
188 Mr. Carson Taylor
189 Mr. C. Mandelbaum
190 Mr. Adam D. Tanner
191 Dr. E. H. Ruediger
192 Mr. W. Schultze
193 Dr. R. F. Bacon
194 Mr. R. C. McGregor
195 Mr. Herbert S. Walker
196 Mrs. Lora S. Cass
197 Dr. E. C. Shattuck
198 Dr. José Albert
199 Mr. W. W. Young
200 Mr. Paciano Castro
201 Mr. Gustavo Maulini
202 Mr. E. G. Weber
203 Mr. Manuel Enriquez
204 Mr. Canuto Gimenez
205 Mr. Mariano Luna
206 Mr. Santiago A. Leaño
207 Major Robert Noble
208 Mr. L. S. Brown
209 Mr. I. Posner
210 Mr. W. E. Grosclaude
211 Mr. Feliciano Altonaga
212 Mr. Jos. Cawrenberg
213 Mr. Valentin Descals
214 Mrs. I. Arnalot
215 Mr. L. Arnalot
216 Mr. R. M. Mealley
217 Mr. Gabriel P. Flores
218 Mr. Diego Rodrigez
219 Mr. Emilio Cueto
220 Mr. Prudencio Garriz
221 Mr. John R. Edgar
222 Mr. James F. Connolly
223 Mr. H. C. Ruppenthal
224 Mr. Faustino Mártires
225 Mr. Juan Gonzalez
226 Mr. Luis W. Dison
227 Mr. Barto Miranda
228 Miss Feliza Hizon
229 Mr. Amado Santos
230 Miss Soledad Dayrit
231 Miss Rosa Raymundo
232 Mr. Francisco Singian
233 Mr. Simeon Morales
234 Mr. Juan Munne
235 Miss Elena Lauchengco
236 Miss Felipa Lauchengco
237 Mr. Jorge Pineda
238 Mr. Benigno M. Gomez
239 Mr. H. Löwinsohn
240 Mr. M. V. del Rosario
441 Miss Mary Polk
242 Dr. W. E. Musgrave
243 Dr. P. E. Garrison
244 Dr. F. B. Bowman
245 Mr. M. F. Clegg
246 Dr. P. K. Gilman
247 Mr. R. Basa
248 Mr. T. H. Edwards
249 Mr. Albert J. Barnard
250 Mr. Joaquin Rui Planas
251 Mr. Manuel P. Ibañez
252 Dr. R. E. L. Newberne
253 Mr. Basil G. Butler
254 Mr. D. L. Twomy
255 Mr. Honorio Samelo
256 Mr. Evaristo Cubos
257 Mr. Domingo Uichico
258 Mr. Domingo Borromeo
259 Mr. Cresenciano Baza
260 Mr. Deogracio L. Javier
261 Mr. H. D. Gibbs
262 Mr. W. D. Carpenter
263 Mr. A. B. Hoag
264 Mr. José E. Canseco
265 Mr. A. R. Sacramento
266 Mr. Serviliano Mendoza
267 Mr. G. A. Remigio
268 Mr. V. Flaviano
269 Mr. Pánfilo Lacónico
270 Mr. R. Aspillera
271 Mr. Ralph Steinacher
272 Mr. Andrés Garcia
273 Dr. R. B. Bean
274 Mr. John S. Potter
275 Mr. T. Bitterman
276 ESP. SCIENCA KLUBO
277 Capt G. A. Skinner
278 Mr. Clementino Chaves
279 Mr. F. E. Cofren
280 Mr. E. B. Christie
281 Mr. Charles R. Cameron
282 Mr. Otho Atkin
283 Mr. D. M. Oloroso
284 Mr. Antonio Buñag
285 Dr. R. T. Edwards
286 Mr. Patricio Perez
287 Miss Gorgonia Ilo
288 Mr. José P. Katigbak
289 Mr. Santiago Artiaga
290 Mr. E. H. Murphy
291 Mr. Stuart S. Harvey
292 Mr. Chas. C. Coleman
293 Mr. Gregorio C. Villegas
294 Mr. W. J. Manion
295 Mr. F. M. Luz
296 Mr. B. Remedios
297 Mr. Cayetano Rodriguez
298 Mr. Isidro Matias
299 Mr. Isidoro Gonzalez
300 Mr. Segundo Lopez
301 Mr. Carlos Lorenzo
302 Mr. Gabriel La O
303 Mr. Francisco Sevilla
304 Mr. Arturo Ilo
305 Mr. Isidro Alparaz
306 Mr. Silverio E. Diaz
307 Mr. Fred. L. Pattison
308 Miss Rogelia Arguelles
309 Miss Amada Arguelles
310 Mr. Antonio Gomez
311 Mr. W. B. King
312 Mr. M. Molo Legaspi
313 Hon. F. M.a Guerrero
314 Mr. Lope K. Santos
315 Mr. A. M.a Rivero
316 Mr. Carlos Ronquillo
317 Mr. Ligorio Gomez
318 Mr. Manuel Lopez
319 Mr. Pedro Cabañgis
320 Mr. F. M. Snook
321 Mr. Amos E. Allen
322 Miss Esperanza E. Roa
323 Mr. Andrés Pastor
324 Mr. H. Otley Beyer
325 Gov. Jno. P. Finley
326 Miss Helen A. Florendo
327 Mr. Claudio Boada
328 Mr. Tereso L. Javier
329 Mr. W. A. Tener
330 Mr. Geo. Bronson Rea
331 Mrs. N. L. Cofren
332 Mr. J. R. Manners
333 Mr. J. L. Perrin
334 Mr. David Rines
335 Major H. B. Orwig
336 Mr. I. San Agustin
337 Mr. Rafael F. Morelos
338 Mr. Geo. W. Douglass
339 Lt. A. J. McDonald, P.S.
340 Mr. José Nolasco, Jr.
341 Mr. Chas. A. Clark
342 Miss Carmen Romero
343 Mr. Henry Wise
344 Miss Rita Vera
345 ZAMBOANGA ESP. SOC.
346 Major Chas. H. Grierson
347 Mr. Simeon R. Bendaña
348 Mr. Edgar A. McClellan
349 Mr. Gregorio A. Arceo
350 Mr. Z. C. Collins
351 Mr Will. S Irey
352 Mr. Moisés V. Sansón
353 Mr. Henry Becker
354 Mr. Angel P. de Leon
355 Mr J. M Noé
356 Mr. Ramon R. Ortiz
357 Mr. John Knox Arnold
358 Capt. L. E. Case, P.C.
359 Mr. Luman A Jennings
360 Capt. G. T. Langhorne
361 Mr. Vicente Pacia
362 Miss A. de Ocampo
363 Mr. Manuel Franco
364 Mr. G. Avellanosa
365 Mr. F. M. Quimpo
366 Mr. Manuel Alcantara
367 Mr. J. P. Gallagher
368 Mr. Eugene C. Riva
369 Mr. P. A. Remigio
370 Mr. Everett M Stanley
371 Mr. Francisco Pamies
372 Mr. Luis Coma
373 Mr. Carlos Valls
374 Dr. H. J. Nichols, U.S.A.
375 Dr. Edgar King, U.S.A.
376 Mr. R. D. Fergusson
377 Mr. C. Ponce de Leon
378 Mr. Eduardo Gallego
379 Mr J. Monnier
380 Mr. Ferdinand Levy
381 Mr. Enrique Lopez
382 Mr. Joaquin Verdaguer
383 Mr. Robt. B Sabin
384 Mr. I. de Tolbar
385 Mr. Roscoe L. Hall
386 Rev. I. B. Harper
387 Mr. C. M. Colton
388 Dr. David P. Barrows
389 Mr. Luis de Keyser
390 Mr. P. A. Weems
391 Mr. Jose Morales
392 Mr. W. E. Goode
393 Mr. Ed Schimming
394 Mr. R. F. Figueras
395 Mr. Ricardo Reyes
396 Mr. José Grey
397 Mr. P. T Bustamante
398 Mr. M. de Ocampo
399 Mr J. H. Taylor
400 Mr. Amos G. Bellis
401 Mr. E. Valmas
402 Mr. Gerónimo Gallana
403 Mr. Emilio Boada
404 Mr. Leopold Falek
405 Mr. M. Plattring
406 Mr. V. Aldanese
407 Mr. J. M. Switzer
408 Mr. W. D. Malromates
409 Mr. Telesforo Chuidian
410 Mr. Carmelo Peñallor
411 Dr. C. E. Freeman U.S.A.
412 Mr. Manuel C. Grey
413 Miss Hazle de Lacey

Digitized by Google

414 Mr. F. E. Angelo
415 Mr. Geo. Patton
416 Mr. Ildefonso Agulo
417 Mr. Vicente Miranda
418 Mr. Cirilo M. Bayaya
419 Mr. Sinterio Mendoza
420 Capt. W. E. Thompson
421 Mr. Pedro Amario
422 Mr. Feliciano Basa
423 Mr. Leoncio Liqueti
424 Mr. H. E. Smith
425 Mr. Vicente Tecson
426 Hon. Macario Adriático

OUR ADVERTISERS

We are devoting a limited space in our journal to a few select advertisements which we solicited from those in sympathy with our movement and willing thus to foster it. To these advertisers we tender our hearty thanks and at the same time we feel gratified *in knowing* that we are nevertheless giving in return a value in advertising of no small merit.

This issue will be 2,000 copies—copies that are retained and make a unique "long life ad." Not 5 per cent of our previous editions sent to *members* but what are still in referential retention!

CLARK & CO.

OPTICIANS

76 ESCOLTA, MANILA

(WATSON BUILDING)

EYES TESTED

ALL FORMS OF LENSES MANUFACTURED

THE COOPERATION OF ALL INTERESTED IN THE ESPERANTO MOVEMENT IS INVITED.

₱2.00 PER ANNUM **includes membership in the central association (Philippines Esperanto Association) as well as subscription to "Filipina Esperantisto."**

This journal, published monthly, will keep you informed as to the progress of Esperanto in all parts of the world.

The Executive Committee, Philippines Esperanto Association,
P. O. Box 326, Manila.

Please enroll my name on the books of the Association and forward "Filipina Esperantisto" commencing with No..... I enclose ₱2.00.

Sírvase insertar mi nombre en el Libro de los Socios de la Asociación y mandarme el "Filipina Esperantisto" empezando con el Núm..... Incluyo ₱2.00.

Name .....

Postal Address .....

WRITE CLEARLY.

Se invita la cooperación de todos los que simpatizan con el "Esperanto." **₱2.00 al año** es la cuota de Socio en la Asociación Central estando incluido en esto su derecho á la suscripción al "Filipina Esperantisto."

Esta revista que se publica mensualmente dará todos los informes acerca del desarrollo del "Esperanto" en todas las partes del mundo.

Digitized by Google

ESPERANTO BOOKS

NOW ON SALE

ENGLISH

	Price	Post Free
The Whole of Esperanto	₱ .10	₱ .10
Standard Course of Esperanto, by G. W. Bullen (paper)	" .40	" .44
Standard Course of Esperanto, by G. W. Bullen (cloth)... ...	" .80	" .86
Graduated Lessons in Esperanto, with Key by A. Motteau ...	" 40	" .44
Student's Text Book, by Dr. O'Connor, M.A.	" .80	" .88
Grammar and Commentary on the International Language Esperanto, by Major-General George Cox, B.A. (2nd Revised Edition)	" 1.60	" 1.70
Esperanto-English Dictionary by A. Motteau	" 1.00	" 1.08
English-Esperanto " by O'Connor and Hayes... ...	" 1.00	" 1.08

SPANISH

Todo el Esperanto	" .10	" .10
Primeras Lecciones (Cart)	" .30	" .34
Manual y Ejercicios de Esperanto, por V. Inglada	" 1.30	" 1.40

ESPERANTO LITERATURE

Fundamenta Krestomatio, a collection of prose and poetry, edited, by Dr. Zamenhof, standard guide for Esperanto style (paper)	" 2 00	" 2.12
ditto ... ... bound in (cloth)	" 2.50	" 2.64
Hamlet, translated by Dr. Zamenhof (paper)	" 1.20	" 1.30
Hamlet, translated by Dr. Zamenhof (cloth)	" 2 00	" 2 10
Julio Cezaro (de Shakespeare,) trad. D. H. Lambert, B.A. (cloth)	" 1.30	" 1.40
Monadologio, of Leibnitz, translated by E. Boirac, Rector of the University of Dijon...	" .45	" .50
Kondukanto kaj Antologio, by A. Grabowski...	" 1.40	" 1.50
Esperantaj Proza*j*oj, by the best authors (paper)	" 1.40	" 1.50
Diversa*j*oj, stories translated by various writers (paper) ...	" 1.20	" 1.30
La Revizoro, komedio en 5 aktoj de N. V. Gogol, trad. Dr. Zamenhof	" 1.20	" 1.30
Vojaĝo Interne de mia Ĉambro of X. Le Maistre, translated by Sam. Meyer...	" .60	" .70
Elektitaj Fabloj (Lafontaine,) trad. G. Vaillant	" .60	" .70
Paŭlo kaj Virginio, trans. by H. Hodler	" 1.00	" 1.10
La Ora Ŝafiano (and English key)..	" .50	" .58

A large assortment of literature is on order.

JOHN R. EDGAR & CO.

BOOKSELLERS AND STATIONERS

(DEPÔT FOR PHIL. ESPERANTO ASSOCIATION)

143 ESCOLTA

Such profit as may accrue from sale of books is to be devoted to a P.E.A. propaganda and advertising fund.

JOIN THE PHILIPPINE ESPERANTO ASSOCIATION! The Monthly journal Filipina Esperantisto free to members; inclusive dues only ₱ 2.00 per year. A Bond of both learners and well-wishers combined for the purpose of pioneering the Esperanto movement in the Philippines.

Apply to Executive Committee, P.E.A., Box 326. Manila

Digitized by Google

HOTEL DE FRANCE

ESCOLTA

Centrally located
All modern conveniences

NEW HOTEL ORIENTE

INTRAMUROS

First Class Cuisine

NOTICE

As a convenience to our patrons, meal tickets sold at the two above hotels will be honored in either.

MANILA
La Granja
Trinidad, Benguet

The summer resort of the Philippines

Phone 2183 P. O. Box 291

John R. Edgar & Company

Booksellers and Stationers

143 Escolta

IT MAY BE OF INTEREST to you to know that we sell the following books, and at the prices given below:

		Post
Laird & Lee's Pocket Dictionary Sp. & Eng. at	₱ .60	.06
Laird & Lee's Pocket Dictionary (Leather) Sp. & Eng.	1 00	.10
Appleton's Sp. & Eng.—Eng.-Sp. Dictionary	6.00	.50
The Student's Standard Dictionary Eng.	5.50	.62
Spanish in Twenty Lessons	4.00	.26
The Spanish Verb—Traub	3.00	.20
Verbos Españoles—Cortina	2 80	.10

Write to us if you need any of the above books or ANYTHING ELSE in our line.

Very sincerely yours,
JOHN R. EDGAR & CO.
per John R. Edgar

TAILORS
SHIRT MAKERS
HABERDASHERS

THE NOBBY

137 Escolta

Digitized by Google

GRAMMAR OF ESPERANTO

ALPHABET.....	A,	E,	I,	O,	U,	Aj,	Oj,	Ej,	Aŭ,	Uj,
AS IN.....	pa,	made,	me,	show,	loo,	my,	toy,	rein,	now	quick,
	C,	Ĉ,	G,	Ĝ,	Ĥ,	J,	Ĵ,	S,	Ŝ,	U,
AS IN.....	wits,	chat,	go,	gem,	loch,	yes,	azure,	so,	she,	woe,

AS IN ENGLISH..B, D, F, H, K, L, M, N, P, R, T, V, Z.

ARTICLE: No indefinite article (a, an). The definite article is *La* (the).

NOUN: In the singular, Nouns end in *-o*, in the plural they end in *-oj*.
The Objective (Accusative) case is formed by adding *-n* after *-o* or *-oj*.

ADJECTIVE: In the singular they end in *-a*, plurals end in *-aj*.
They are compared by *pli* (more) and *la plej* (the most). They agree in *number* and *case* with the Noun they qualify.

ADVERB: Derived adverbs end in *-e*, and are compared like adjectives.

PRONOUNS: *Mi*, I: *Ci*, thou; *Li*, he; *Ŝi*, she: *Ĝi*, it; *Ni*, we: *Vi*, you; *Ili* they.
To form the possessive case add *-a*. To form the objective case add *-n*.
Si (*sia*, *sin*) is the reflexible pronoun. It is of the *third person only* (sing. and plur.)
Oni, indefinite pronoun, one, they, we, people, it.

NUMERALS: *Unu*, 1: *du*, 2: *tri*, 3: *kvar*, 4: *kvin*, 5; *ses*, 6; *sep*, 7; *ok*, 8; *nau*, 9; *dek*, 10; *cent*, 100: *mil*, 1000: *miliono*, 1,000,000.
All other numbers are formed from these: thus:—*dek unu*, 11; *dek ok*, 18; *sepdek*, 70 *tridek du*, 32; *ducent*, 200; *du mil tricent kvardek kvin*, 2,345.

Ordinals add *-a* to these,	as	*Du-a*,	second,	*Dek-a*,	tenth.
Ordinal adverbs add *-e*,	as	*Du-e*,	secondly,	*Dek-e*,	tenthly.
Multiples add suffix *-obl*,	as	*Du-obla*,	double,	*Dek-obla*,	tenfold.
Collectives add suffix *-op*,	as	*Du-ope*,	by twos,	*Dek-ope*,	by tens.
Fractions add suffix *-on*,	as	*Du-ono*,	a half,	*Dek-ono*,	a tenth.

VERB: Only one conjugation. No irregular verbs. No exceptions.
The infinitive ends in *-i*. The present tense ends in *-as*.
The past tense ends in *-is*. The future tense ends in *-os*.
The conditional ends in *-us*. The imperative mood ends in *-u*.

THE HIKE SHOE

The Shoe made especially for the tropics

Tan Calf Oxfords, Bluchers and Bals.	₱10.00
Black Calf and Kid Oxfords, Bluchers and Bals	₱10.00
White Duck Oxfords, The Hike . .	₱ 7.00
White Calf Oxfords, The Hike. . .	₱10.00
Black Arabian Horse, LITTLE DUKE .	₱ 8.00

We carry a line of the Hanan shoes, the best known shoe in the world

AMERICAN SHOE STORE

R. A. McGRATH, PROPRIETOR PLAZA GOITI

Digitized by Google

GRAMMAR OF ESPERANTO—Contd.

PARTICIPLES: The Active participles end in *-anta*, present; *-inta*, past; *-onta*, future.
The Passive participles end in *-ata*, present; *-ita*, past; *-ota*, future.
They may be used as Nouns or Adverbs with the endings *-o* or *-e*.

AUXILIARY: *Esti* (to be) is the only auxiliary. Any part of this, with the participle ending in *-anta*, denotes the progressive form, and with *-inta* it denotes a perfect tense (Active).
Any part of *Esti*, with the participles in *-ata*, *-ita*, *-ota*, denotes passive voice.

ACCENT: The *tonic* accent is *always* on the last syllable but one in *every* word.

PREFIXES

Bo,	relation by marriage,	*Paro*,	father,	*Bo-patro*,	father-in-law.
Dis,	separation, dissemination,	*Semi*,	to sow,	*Dis-semi*,	to scatter.
Ek,	a sudden act, one of short duration,	*Ridi*,	to laugh,	*Ek-ridi*,	to burst out laughing.
Ge,	both sexes taken together,	*Patro*,	father,	*Ge-patroj*,	parents.
Mal,	opposites, contraries,	*Juna*,	young,	*Mal-juna*,	old.
Re,	repetition of the act,	*Veni*,	to come,	*Re-veni*,	to come back, to return.

SUFFIXES

Ad,	continuation of an act,	*Rigardi*,	to look,	*Rigardadi*,	to view..
Aĵ,	concrete idea or substance,	*Frukto*,	fruit,	*Frukt-aĵ-o*,	jam.
An,	an inhabitant, a member of,	*Parizo*,	Paris,	*Pariz-an-o*,	a Parisian.
Ar,	a collection of, an aggregation of,	*Arbo*,	tree,	*Arb-ar-o*,	a forest.
Ebl,	possibility (the English-able,-ible),	*Vidi*,	to see,	*Vid-ebl-a*,	visible.
Ec,	abstract idea or quality,	*Bona*,	good,	*Bon-ec-o*,	goodness.
Eg,	augmentation, intensity of degree,	*Domo*,	house,	*Dom-eg-o*,	mansion.
Ej,	place for work, business, etc.,	*Lerni*,	to learn,	*Lern-ej-o*,	school.
Em,	propensity, disposition,	*Laboro*,	labour,	*Labor-em-a*,	industrious.
Er,	part or fragment of,	*Mono*,	money,	*Mon-er-o*,	a coin.
Estr,	chief, leader, head of,	*Urbo*,	city,	*Urb-estr-o*,	a mayor
Et,	diminution, decrease,	*Domo*,	house,	*Dom-et-o*,	a cottage.
Id,	the young of, descendant of,	*Kato*,	cat,	*Kat-id-o*,	a kitten.
Ig,	"to cause to-" (causative suffix),	*Morti*,	to die,	*Mort-ig-i*,	to kill (to *cause* to die).

Walter E. Olsen & Co.

Wholesale and Retail

Cigar and Tobacco

Merchants

Cigars of the leading Factories sold at Factory Prices : : : : : : :

TWO STORES:

KIOSKO HABANERO
27 Escolta

KIOSKO RIZAL
168–170 Escolta

Digitized by Google

SUFFIXES—*Continued.*

IĜ,	"to become-," "to get-," "to grow-,"	*Juna,*	young,	*Jun-iĝ-i,*	to become, to grow young.
IL,	tool, instrument, a means,	*Razi,*	to shave,	*Raz-il-o,*	a razor.
IN,	feminines,	*Patro,*	father,	*Patr-in-o,*	mother,
IND,	worhtiness, worthy of,	*Respekto,*	respect,	*Respekt-ind-a,*	respectable.
ING,	holder or container of one object,	*Plumo,*	pen,	*Plum-ing-o,*	penholder.
IST,	trade, profession,	*Drogo,*	drug,	*Drog-ist-o,*	druggist.
UL,	person or being having a certain quality,	*Timo,*	fear,	*Tim-ul-o,*	a coward.
UJ,	thing or place containing quantity of,	*Inko,*	ink,	*Ink-uj-o,*	inkwell.

THE USE OF FINAL -N. (1). In addition to marking the objective (accusative) case, final *-n* is added to nouns denoting date, price, weight, length, breadth and depth, to show that a preposition is omitted. If a preposition precedes, the final *-n* is not added. (2). Final *-n* is also put to nouns, adjectives and adverbs when motion to or direction towards is indicated.

ĈU: This particle denotes an interrogation when no other interrogative word such as *kiu*? who ?*kiam*? when? *kie*? where? *kial*? why? *kies*? whose? *kiom*? how much? how many? *kia*? what kind of? introduces the sentences.

GERMINAL

FABRIKO DE CIGAROJ
KAJ CIGAREDOJ
DE LA PLEJ
ALTA KVALITO

Manila, P. I.

The Cosmopolitan Furniture Co.

121 ESCOLTA 127

ESTA CASA ES LA QUE VENDE LA ÚNICA Y VERDADERA MÁQUINA PARLANTE; EL GRAFÓFONO "VICTOR"

SURTIDO CONSTANTE EN DISCOS
DESDE ₱1.60

"Interesting Manila"

A SUITABLE AND APPROPRIATE GIFT TO SEND HOME
BEAUTIFULLY ILLUSTRATED

American Book & News Co.

MCCULLOUGH BUILDING
MANILA

Price ₱3.00

(Internacia Mono 3 Spesmiloj)

Digitized by Google

D-ro David P. Barrows
La Direktoro de Edukado en la Filipina Insularo

Digitized by Google